

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2016

Josef Osvald

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Šílený střelec v české škole

Active shooter in czech school

Josef Osvald

Vedoucí práce:	prof. PaedDr. Stanislav Bendl, Ph.D.
Studijní program:	Kombinované studium
Studijní obor:	Vychovatelství

2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně pod vedením vedoucího práce prof. PaedDr. Stanislava Bendla, Ph.D. V práci jsem použil informační zdroje uvedené v seznamu.

V Praze dne 11. 7. 2016

.....

Poděkování

Děkuji prof. PaedDr. Stanislavu Bendlovi, Ph.D. za vedení, pomoc a odborné rady při vypracování bakalářské práce.

Mé poděkování patří i řediteli Gymnázia Cheb, řediteli Integrované střední školy Cheb, příspěvkové organizaci a zástupkyni ředitele Zdravotní střední a vyšší odborné školy Cheb za umožnění provedení výzkumné metody.

Anotace

OSVALD, Josef. Šílený střelec v české škole. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 2016. 67 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce je věnována problematice šíleného střelce ve školách. Teoretická část definuje základní pojmy související s šíleným střelcem, typologií střelců, vlivem médií, sociálních sítí a počítačových her, potenciálním střelcem a analyzuje vybrané skutečné případy útoků šílených střelců ve školách.

Praktická část obsahuje vyhodnocení rozhovorů z vybraných středních škol města Cheb a mé vlastní šetření v těchto školách, včetně navržených postupů, jak se v případě útoku šíleného střelce chovat. Zpracování praktické části je provedeno metodou kvalitativní, konkrétně byl použit rozhovor (interview).

Klíčová slova: aktivní střelec, smrt, škola, zbraň, děti, učitel, zranění, strach, panika

Annotation

OSVALD, Josef. Active shooter in Czech school. Prague: Faculty of Education, Charles University, 2016. 67 s. Bachelor's Thesis.

The bachelor thesis is devoted to the problematics of active shooter in schools. The theoretical part defines basic terms related to active shooter, typologies of shooters, influence of the media, social networks and computer games, and potential shooter and analyzes selected actual cases of attacks of active shooters in schools.

The practical part includes the evaluation of interviews from selected high schools in the town Cheb and my own investigations at these schools, including proposed procedures, how to act in case of an attack of active shooter. The practical part is done by a qualitative method, specifically interview.

Key words: active shooter, death, school, weapon, children, teacher, hurt, fear, panic

Obsah

1 ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	10
2. 1 Osobnost šíleného střelce.....	11
2. 2 Potencionální šílený střelec.....	12
2. 3 Typy šílených střelců.....	14
2. 3. 1 Amokáři	15
2. 3. 2 Šílení střelci z frustrace	16
2. 3. 3 Šílení střelci z fanatismu	17
2. 3. 4 Šílení střelci na základě kultovního rázu	17
2. 3. 5 Šílení střelci konající na pozadí vážné duševní poruchy	18
2. 4 Vliv médií, sociálních sítí a počítačových her.....	18
3 VYBRANÉ PŘÍPADY ŘÁDĚNÍ ŠÍLENÉHO STŘELCE.....	20
3. 1 Columbine (Spojené státy americké)	20
3. 1. 1 Osobnost pachatele	21
3. 1. 2 Plán a průběh útoku:	22
3. 1. 3 Shrnutí incidentu.....	25
3. 2 Dunblane (Skotsko)	26
3. 2. 1 Osobnost pachatele	26
3. 2. 2 Plán a průběh útoku.....	27
3. 2. 3 Shrnutí incidentu.....	28
3. 3 Virguinský polytechnický institut Blacksburg (Spojené státy americké).....	29
3. 3. 1 Osobnost pachatele	29
3. 3. 2. Plán a průběh útoku.....	30
3. 3. 3 Shrnutí incidentu.....	31
3. 4 Dílčí závěr	32
PRAKTICKÁ ČÁST	34
4 ŠÍLENÝ STŘELEC V ČESKÉ ŠKOLE	34
4. 1 Metodologie a cíl praktické části.....	34
4. 2 Charakteristika vzorku chebských škol.....	35
4. 2. 1 Gymnázium Cheb	35

4. 2. 2 Integrovaná střední škola, příspěvková organizace Cheb	36
4. 2. 3 Střední zdravotnická a vyšší odborná škola Cheb	37
4. 3 Vyhodnocení rozhovorů	38
4. 4 Navržené metody a postupy ve vnitřních prostorách školy	42
4. 5 Navržené metody a postupy ve vnějších prostorách školy	48
4. 6 Dílčí závěr	50
5 ZÁVĚR	53
SEZNAM ZDROJŮ:.....	55
PŘÍLOHY:	58

1 Úvod

Téma „Šílený střelec ve škole“, které jsem si vybral do své bakalářské práce, se do podvědomí populace stále častěji dostává především díky všem médiím, které informují veřejnost o případech šílených střelců nejen na školách, ale i v kancelářských budovách nebo na otevřených prostranstvích. Sledovanost těchto událostí je obrovská, neboť se zcela jistě vymykají od běžných životních situací a nepotkáváme se s nimi každý den. Navíc představují jednu z nejděsivějších tragédií, které život může přinést, neboť při něm umírají převážně děti či mladí lidé a zároveň zneklidňuje tím, že mu současná společnost nedokáže plně porozumět.

Problematika šílených střelců je, ač se to někomu nezdá, velmi živé téma a pro společnost bezesporu představuje druh bezpečnostní hrozby. Dlouho se tento problém týkal hlavně Spojených států amerických, ale v posledních letech se čím dál tím více týká i Evropy. Všichni se k tomuto tématu vyjadřují, ale již méně se zabývají tím, jak v takovéto situaci jednat a jak postupovat. Existují tedy vůbec postupy, jak se v těchto krizových situacích nejlépe zachovat? Je možné daným útokům předejít? A proč vlastně dochází k tragickým střelením na školách, při kterých umírají zpravidla mladí nevinní lidé?

Vzhledem k tomu, že pracuji u Pohotovostní motorizované jednotky Policie České republiky, která se mimo jiné zabývá i problematikou šílených střelců a mám možnost se účastnit cvičných akcí realizovaných v českých školách, pokusím se, i díky své získané praxi, na tyto a další otázky odpovědět ve své bakalářské práci. První (teoretická) část práce je zaměřena na shrnutí základních informací k problematice šílených střelců ve školách, kdy se ve druhé kapitole zaměřím na pojem šíleného střelce, na typologii střelců, vlivu médií, sociálních sítí a počítačových her a potencionální střelce. V další kapitole pak analyzuji jednotlivé vybrané skutečné případy útoků šílených střelců ve školách, jejich přípravu, průběh jejich napadení i následný zákrok bezpečnostních složek.

Cílem mé práce v teoretické části je vymezení problému šíleného střelce ve škole, ve druhé (praktické) části pak bude úkolem, za použití rozhovoru jako jedné

z kvalitativních výzkumných metod, získání informací a odpovědí na výše uvedené otázky, včetně navázání kontaktu s dotazovanými, kterými v tomto případě budou ředitelé vybraných středních škol západočeského města Cheb. Získanými informacemi poukážu na současné problémy vybraných chebských škol a navrhnou možné postupy a řešení nebezpečných situací, i jak se případně s útoky a útočníky vypořádat tak, aby se zamezilo zmaření co možná nejméně lidských životů. Ve čtvrté kapitole se také budu věnovat technickému zabezpečení škol a školních zařízení. V neposlední řadě se pokusím najít odpověď na důležitou klíčovou otázku této práce a to: Jsou vybrané chebské školy připraveny na případný útok šíleným střelcem, či zda toto možné ohrožení vůbec považují za reálné?

TEORETICKÁ ČÁST

2 Šílený střelec jako fenomén

Pojem *šílený střelec* není termínem odborným, ale výtvozem českých médií. V jiných jazycích se s ním nesetkáme. Například ve Spojených státech amerických, kde je počet incidentů nejvyšší, je řeč o aktivním střelci tedy (active shooter). Ve forenzní psychologii se setkáváme s pojmem masový vrah, jehož znaky šílení střelci splňují. Dalším označením může být výraz osamělý vlk (*lone-wolf*)¹, který používá odborná literatura. V této práci se budeme držet pojmu šílený střelec, ačkoli motivem k jeho činu nemusí být vždy psychická porucha.

Šílený střelec = člověk, který usmrtí na jednom místě v jednom plynulém časovém úseku více náhodných nebo naopak cíleně vybraných osob, za pomoci střelné zbraně nebo výbušniny.²

Šílený střelec není v drtivé většině případů ke svému činu veden nějakou organizovanou skupinou ani není pod jejím vlivem. Ve většině uskutečněných případů čin provedl sám po dlouho vymyšleném a cílevědomém plánu nebo naopak ve stavu tzv. afektu. K rozhodnutí o vykonání masakru se nechává inspirovat předešlými událostmi podobného typu nebo celý útok vymyslí sám. O uskutečnění svého plánu se nikde nezmiňuje a veřejnost se o jeho přípravě a plánování většinou dozví až po incidentu z pachatelových „materiálů“, které si před útokem sám vytvořil.

Cílem útoku šíleného střelce je především *zabít, zraňovat, šířit strach a paniku* nebo *upozornit prostředí kolem sebe na životní křivdu*, které se svět na útočníkovi dopustil.

---

¹ Osamělý vlk: Kanadská definice osamělého vlka definuje jako „jedince, který je inspirován teroristickou ideologií nebo organizací k provedení útoků, přičemž ale jedná samostatně bez etablovaných vazeb nebo zodpovědnosti“ (ITAC 2007). Zdroj: ITAC – Integrated Threat Assessment Centre (2007): „Lone-Wolf“ Attacks – Developing Islamist Extremist Strategy?, [online]. [cit. 2016-03-04]. dostupné z <http://http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/preventing-lone-wolf/html>

² Aktuálně.cz. *Šílení střelci* [online]. 10. 11. 2011. [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/sileny-strelec/~i:wiki:1266/>

2. 1 Osobnost šíleného střelce

Odpověď na otázku, kdo vůbec šílený střelec je, není jednoduchá ani jednoznačná. Výzkumy těchto pachatelů jsou po metodologické stránce velmi problematické, a to z důvodu malého počtu případů, vysoké sebevražednosti pachatelů a nespolehlivosti údajů z druhé nebo třetí ruky. Veškeré biologické i psychopatologické pokusy o vysvětlení jsou brány s rezervou. Jak velká je psychopatologická zátěž pachatelů, nelze přesně určit. U některých se vyskytují psychopatologické poruchy či nápadnosti, u jiných nikoli. Shoda je pouze v tom, že určitá osobnost představuje nepřehlédnutelný rizikový faktor pro spáchání masové vraždy.³

Někteří pachatelé mají shodné znaky, jiní bohužel nikoli. Někteří pachatelé vyrůstali v úplné, „ideální“ rodině, jiní byli naopak z rodin rozvedených či pěstounských.

Mezi jednotlivými případy útoků šíleného střelce však lze nalézt také pravidelnosti. Většina těchto pachatelů byla v minulosti vystavena šikaně či jinému násilí, a to často ze strany svých budoucích obětí a dopředu se zaměřila na získání zbraní. Z charakterové stránky jsou patrné agresivní sklony, vyhrožování. V literatuře jsou tito pachatelé označováni jako „outsideri“ či „ztroskotanci“, kteří za tímto aktem viděli zvýšení svého sociálního statutu. Můžeme konstatovat, že kdo je „neúspěšný, neviditelný, vyloučený, s puncem exota nebo jinou více či méně pravdivou zvláštností, svou frustraci si vybije až v konečném a nevratném okamžiku.“⁴

---

³ Časopis psychologie dnes: *Šílení střelci ve školách*, Josef Smolík, Vladimír Vaďura| Vydání: 4/2009, [online]. [cit. 2016-02-04]. Dostupné z <http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=27448>

⁴ securityoutlines.cz: informační studentský portál o bezpečnosti *Šílení střelci ve školách – historie, rizika, predikce útoku a bezpečnostní opatření*. [online] [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.securityoutlines.cz/sileni-strelci-ve-skolach-historie-rizika-predikce-utoku-a-bezpecnostni-opatreni/>

2. 2 Potencionální šílený střelec

Šílený střelec je, jak už jsem popsal výše, ve většině případů ozbrojená osoba, která pro vyřešení svých cílů volí použití zbraně proti obyvatelstvu. Nezáleží mu na vlastním životě. Zpravidla má výborně promyšlený plán útoku, nikoli však ústupu či kapitulace. Většinou při útoku sám přijde o život – volí sebevraždu, či je zastřelen policií.

Pachateli těchto činů bývají mladí lidé, kteří se stahují před svým okolím do ulity s minimalizací běžného sociálního života. Jejich militaristické zaměření se zájmem o zbraně a zabíjení je předurčuje k možnosti stát se pachatelem krvavého masakru ať už ve školních budovách, volných prostranstvích nebo jiných vhodných místech s velkou hustotou potencionálních živých terčů. Právě velký počet lidí na malém ohraničeném místě se jeví jako ideální předpoklad pro spáchání masakru ve škole nebo školském zařízení.

Ve spojených státech amerických, kde je počet útoků ve školách nejvyšší, vypracovala tamní policie orientační profil potencionálního pachatele, kterým se nechala ve své knize inspirovat i Čírtková. Podle ní pak profil potenciálního pachatele vypadá takto:

- *„chybějící podpora rodiny* (pachatelům chyběla rodinná podpora anebo se domnívali, že jim rodinná podpora chybí),
- *narcistické založení* (pachatelé zastávají narcistické postoje, úspěchy berou jako samozřejmost, stresy a neúspěchy vnímají jako nespravedlivost),
- *pocit újmy* (pachatelé se vnímají jako oběti ať skutečných či domnělých ústrků, hledají odplatu za skutečné nebo smyšlené zlo),
- *možnost ozbrojení* (pachatelé mají snadný přístup ke zbraním),
- *vazba na satanistické nebo jiné agresivní kulty* (např. konzumují filmy, písně glorifikující násilí),
- *nevýrazní samotáři* (pachatelé jsou sociálně nevýrazní, bývají samotářští),

- *verbalizace agresivních témat* (pachatelé často mluví o násilí, ventilují přání někoho zavraždit),
- *pocit bezmoci* (pachatelé se často cítí bezmocní, násilí vnímají jako prostředek, jak získat moc),
- *absence pocitu viny* (po činu neprojevují žádnou lítost).“⁵

Motivem pachatelů takovýchto činů bývají „ztráta zaměstnání, sousedské spory, problémy se spolužáky či učiteli ve škole, nenávisť k „celému světu“ a okolí, teroristický čin, náboženský motiv a jiné.“⁶

Odpověď na otázku, kdo se může stát šíleným střelcem, je aktuální téma současného vědeckého zkoumání. Hovoří se zde především o krajní agresi v dětském a mladistvém věku a zájmu o ní, ke které přispěly jevy jako násilí ve školách, školní masakry, agrese ve školních partách nebo oblíbených gangách.

Dětská a mladistvá vražda se v podstatě nedopouští sériových skutků. Může se ale u nich již v tomto věku připravit dráha pro kariéru sériového vraha nebo šíleného střelce v dospělosti. V důsledku malé fyzické síly jsou děti a mladiství nuceni použít ke svým činům nějaký vykonávací nástroj. V drtivé většině případů se jedná o střelnou zbraň různého druhu, různé ráže nebo typu střeliva.

K činům většinou dochází z obecně triviálních důvodů a oběťmi se stávají nejčastěji rodinní příslušníci. Sourozenci jsou dle provedených studií první volbou dětských vrahů. Následují rodiče, kamarádi, učitelé.

Jednání dětských a mladistvých vrahů se vysvětluje jejich impulzivitou a dětským nechápáním lidské smrti. Za hlavní psychologické zdroje jsou brány tyto faktory:

- děti si v průběhu vývoje v mezilidských interakcích osvojily agresivní skriptu

---

⁵ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. Str. 151, ISBN 978-80-7380-213-4.

⁶ Fakulta bezpečnostního inženýrství - Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava Cvičení "Aktivní střelec", [online]. [2016-03-20]. Dostupné z: <https://www.fbi.vsb.cz/cs/o-fakulte/historie-soucastnost-vize/stalo-se/strelec/>

jednání,

- v těchto interakcích se naučily nejen agresivním postojům (zvýšená tendence jednat v situacích agresivně), ale i neutralizačním technikám (pro vygumování viny) a dalším atribucím, mentálním reprezentacím apod., které jim umožní akceptovat akt zabití či vraždy,
- nenaučily se mírumilovným způsobům řešení konfliktů,
- mají fragilní sebeidentitu (zvýšená zranitelnost osobnosti, mladistvý vrah se pak cítí jako oběť druhých, osudu atp.)⁷

Výše uvedené faktory se dále v souběhu prohlubují o další okolnosti, které jsou z odborné literatury již dobře známy. Patří sem dysfunkční rodina, sociální izolace, školní neúspěchy nebo vliv agrese vnímané prostřednictvím sdělovacích prostředků.

2. 3 Typy šílených střelců

Dokonale rozdělit šílené střelce je velmi těžko realizovatelné. Můžeme jej provádět až po spáchaném činu a jelikož se v drtivé většině případů útoků šílených střelců při masakru pachatel sám připraví o život nebo zemře při přestřelce s policií, pracujeme s informacemi o něm pouze zprostředkovaně, např. od jeho známých, sousedů, rodinných příslušníků nebo lidí, kteří přišli s pachatelem do kontaktu těsně před útokem. Je otázkou, zda jsou informace z těchto zdrojů relevantní. Ty by nám pravděpodobně mohl poskytnout jen sám střelec, kdyby jeho životní příběh neskončil právě při masakru nebo bezprostředně po něm.

V této práci jsem se rozhodl použít typologické rozdělení osobnosti šíleného střelce dle Čírtkové z Policejní akademie České republiky, uvedené v její knize Forenzní psychologie, která dělí šílené střelce do pěti základních skupin dle motivace ke spáchání

---

⁷ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-213-4.

útoku na *amokáře, šílené střelce z frustrace, šílené střelce z fanatismu, šílené střelce konající na pozadí vážné duševní poruchy a na specifickou skupinu střelců, kteří se specializují na střelbu ve školách.*⁸

2. 3. 1 Amokáři

Výraz *amok* pochází z malajštiny a znamená „odevzdat v boji i to poslední“. Můžeme říci, že amok představuje vražedné šílenství neboli zabíjení ve stavu změněného vědomí.

První zmínky o amoku jsou již z 16. století, kdy za pokřiku „amok“ se malajští bojovníci vrhali na nepřitele a to bez ohledu na svoje životy. Šlo tedy o bojovou techniku založenou na odstranění strachu z vlastní smrti. Postupem času se amok přesunul i mimo válečná pole a to formou protestu proti sociálním podmínkám. Už se tedy nejednalo o chrabrost válečníků, ale spíše o projev duševní patologie. Kolem roku 1930 případy amoků rapidně klesly, k čemuž bez pochyby přispělo opatření britské koloniální správy, která vydala nařízení, že každý pachatel amoku bude postaven před soudní řízení.

Pravý amok má svou dynamiku a několik stádií:

- začíná stádiem klíčení, ve kterém jedinec pozbývá víru pravidel okolního světa. V tomto stádiu se jedinec dobrovolně izoluje od svého okolí, stahuje se do ústraní, mění své životní postoje i návyky a má obtíže vykonávat běžné denní úkoly. Typické mohou být i odmítání potravy.
- nastupuje stádium meditace, které vede ke změnám v celkovém duševním vyladění. Převládají pocity vzteku nebo strachu, které vedou k výbuchu násilí, tedy k vlastnímu amoku, který je doprovázen příznaky, jako jsou nekontrolovatelné výkřiky, brutální fyzické napadání osob nebo zvířat,

---

⁸ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-213-4.

zakládání požárů, ničení věcí a další. Toto jednání se může změnit v destrukci sama sebe s pokusy o sebepoškozování nebo naopak v okamžiky zklidnění, po kterých se původní jednání většinou vrací.

Amokem chápeme jednotný vzorec chování, ale jeho motivy jsou různé. Příčinou nejsou typické duševní choroby jako schizofrenie, paranoia, mánie nebo deprese, protože ty byly diagnostikovány jen u nepatrného počtu pachatelů amoku, ale introverze, impulzivita nebo nízká sociální kompetence. Za časté důvody pachatelů amoku lze tedy uvést ztrátu zaměstnání, zklamání v milostném životě, opovrhování ostatními, velkou ztrátu peněz nebo společenského postavení.

2. 3. 2 Šílení střelci z frustrace

Vyplývají z jejich životní situace před činem, kterou lze hodnotit jako tíseň. Důvody *frustrace* nejsou nijak neobvyklé a setkává se s nimi většina populace. Psychologická diagnóza pachatele je mezi narcistickou osobností až po poruchy typu „borderline“.⁹

V osobnostních charakteristikách jsou typickým znakem pasivně agresivní založení, slabá sebekontrola, problémy s vlastní identitou nebo sklon k impulsivnímu jednání. Dále lze u této skupiny střelců vyzorovat zvýšený zájem o zbraně, možná je i sexuální abstinence nebo problémy s navazováním sociálních vztahů.

Typickým znakem šílených střelců z frustrace je, že jejich vražedné běsnění obvykle začíná likvidací svých nejbližších a to rodiči, sourozenci nebo jinými členy domácnosti, ve které se střelec dlouhodobě zdržuje. Bezprostředně poté, co se vypořádá

---

⁹ Borderline se jeví jako emočně nestabilní porucha, která je na hranici mezi neurózou a psychózou. Projevuje se např. velkou změnou nálad, panickou hrůzou z osamění, neschopností vycházení se společností, pohrdání samou sebe, vytvářením bariér před okolním světem, neschopností zvládnutí běžných konfliktů nebo sebepoškozováním. Typickým znakem je tzv. „černobílé vidění“, kdy jedinec trpící touto poruchou odděluje vše kolem sebe na černé a bílé, kdy nic nemůže být mezi tím. „*Hraniční porucha osobnosti*“ (Borderline Personality Disorder). Kamila Szabová, [online]. [cit. 2016-11-03]. Dostupné z: <http://titisek.blog.cz/1008/hranicni-porucha-osobnosti-borderline-personality-disorder>.

s touto skupinou obětí, se jeho hrůzný čin přesouvá na nějaké veřejné místo a pokračuje vražděním anonymních obětí, dokud ho nezastaví zásah bezpečnostních složek nebo se v něm nehne svědomí a neobrábí zbraň proti sobě.

2. 3. 3 Šílení střelci z fanatismu

U šílených střelců *fanatismus* chápeme jako jednání z přesvědčení nikoliv ze zoufalství. O svých obětech, které ve svých představách považují za zrození a původce zla, vidí nepřítele, kterého je třeba za každou cenu odstranit.

Tuto skupinu lze tedy považovat za lovce či vykonavatele likvidace vymyšlených hříšníků. Intolerance a nesnášenlivost jsou doménou v osobnostní struktuře šílených střelců z fanatismu, kteří bývají z pravidla pokročilejšího věku a své vražedné jednání uskuteční po vymyšlení taktického plánu. Tento plán, jako u jednoho z mála typů šílených střelců, obsahuje i útěk nebo opuštění místa činu.

Sebevražedné jednání je u střelců fanatiků spíše vzácností.

2. 3. 4 Šílení střelci na základě kultovního rázu

Klíčovými slovy u tohoto typu šílených střelců jsou *nápodoba a inspirace*. Je tedy jasné, že se pachatel nechá ovlivnit případy, které se už staly. Je jimi fascinován a snaží se je co nejlépe napodobit nebo dokonce překonat, například vyšším počtem obětí způsobený masakrem.

Šílení střelci tohoto typu jsou obvykle mladšího věku, většinou studenti, kteří svůj čin důkladně naplánují a později bez milosti vykonají. Pravděpodobně kvůli věku a zaměření této skupiny střelců je nejvýraznějším znakem, s jakým se můžeme setkat, možné spolupachatelství. Pouze u tohoto typu se dozvídáme o masakrech, které způsobil více než jeden pachatel. Typickým příkladem je střelba na střední škole Columbine v USA

v roce 1999, kde dva studenti za pomoci střelných zbraní připravili při svém smrtelném řádění o život několik svých studentských kolegů a dokonce jednoho učitele.

V psychologickém rozboru šílených střelců na základě kultovního rázu pak nalézáme sektářství, neboli náklonnost k určité ohraničené skupině, k jejím názorům, postojům nebo hodnotám.

2. 3. 5 Šílení střelci konající na pozadí vážné duševní poruchy

Motivací střelce tohoto typu vražedného jednání je jednoznačně *duševní porucha*. Ve většině případů nekončí jeho čin sebevraždou, a proto je možno po uskutečněním masakru přesně diagnostikovat o jakou poruchu se jednalo.

Nejčastěji se setkáme s diagnózou schizofrenie, paranoia, paranoidní vývoj nebo deprese začleněných do širší oblasti psychóz. Toto určuje, že pachatel jedná prakticky ve všech případech sám, neboť necítí potřebu k činu někoho přibírat a konat ve formě spolupachatelství. Je tak celkově uzavřen, že by jakákoliv domluva s případným kolegou zabijákem, stejně nebyla možná.

Není také vyloučeno, že pachatel mohl být již před jeho činem odborně sledován a léčen pro nějakou z výše uvedených poruch nebo naopak cíleně tajil své duševní pochody před svými blízkými i okolím a až vykonáním masakru se ostatní dozví, o jak závažný problém se jednalo.

- Jistou podobu s ostatními typy zde můžeme najít při vyvraždění svých blízkých před činem samotným, jako je to u šílených střelců z frustrace, neboť tak může také začít smrtelná pouť šílených střelců konajících na základě duševní poruchy.

2. 4 Vliv médií, sociálních sítí a počítačových her

V souvislosti s šílenými střelci se napříč veřejností hovoří i o velkém vlivu médií,

sociálních sítí a počítačových her.

Vztah médií jako celku k různým druhům kriminality je doložený. Z výzkumů vyplývá, že sledování agrese v médiích má přímý vliv na zvýšení agresivního chování některých lidí, kteří jakoukoliv formu agrese v médiích sledují. Především záplava zpravodajství z válečných konfliktů, znásilnění v přímém přenosu, brutalita akčních filmů, virtuální agrese počítačových her zásadním způsobem deformují myšlení a chování mladých psychicky nezralých lidí.¹⁰

Podle mého názoru i míra ochoty médií okamžitým zveřejněním „oslavovat“ jakéhokoli teroristu, ale i „běžného“ vraha a zlodějíčka, zklidnění poměrů vůbec nepřispívá.

Faktem tak je, že média mají obrovskou moc ovlivňovat myšlení, cítění nebo jednání lidí napříč pohlavím, věkovým kategoriím, různým vyznáním nebo příslušností k sociálním vrstvám.

V dnešním moderním světě se jen těžko hledá člověk, který by nepřišel do kontaktu s nějakou počítačovou hrou, jejichž náplň a cíle jsou různé. Je však třeba si přiznat, že hry se zaměřením na zabíjení nebo zraňování soupeře jsou jedny z nejpobulárnějších a nejhranějších zejména u dětí a dospívajících. Počítačové simulace zabíjení jsou proto vhodným prostředkem pro výbuch vražedné agrese a zároveň mohou posloužit jako jakýsi trénink na realističtější pojetí zabíjení. Při hraní těchto her dochází k odstranění zábran a strachu ze smrti neboť se hrdina, který zastupuje na monitoru dítě sedící u počítače, po každém zranění nebo zásahu střelnou zbraní zvedne a pokračuje v předešlé činnosti. Absence zábran pro agresi je pak brána jako důležitá okolnost v případech masových vražd ve školách stejně tak jako v jiných násilných zločinech. Je tedy důležité říci, že k násilí dochází teprve tehdy, když se v jedinci spojí agresivní tendence se snižujícími se zábranami pro agresi.¹¹

---

¹⁰ AGRESE A NÁSILÍ VMÉDIÍCH, Vybrané teorie a výzkumy [online]. [cit. 2016-02-06]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1423/podzim2011/ZUR705/PREZENTACE_XIII..pdf

¹¹ PONĚŠICKÝ, Jan. *Agrese, násilí a psychologie moci v životě i v procesu psychoterapie*. 2. dopl. vyd. Praha: Triton, 2010. Psyché, sv. 64. ISBN 978-80-7387-378-3.

3 Vybrané případy řádění šíleného střelce

Jako klasické násilí ve školách a školských zařízeních považujeme nejčastěji šikanu. Méně častým jevem je již zmíněný výbuch masivního a extremistického násilí, z kterého neplyne jakákoliv výhoda, vyšší postavení nebo cokoli využitelného pro toho, kdo násilí páchá. Takové případy jsou nejčastěji prezentovány v médiích a ve většině případů se jedná o šílené střelce.

Případů řádění šílených střelců je podle současných výzkumů relativně málo. Výskyt pachatelů vražedných střelb je v populaci konstantní 0,2 – 0,5 případů na 100 000¹² obyvatel což není mnoho, ale i tak na sebe pro velký počet obětí poutají pozornost veřejnosti. Ojedinělost případů, nemožnost jejich hlubšího zkoumání z pohledu osobnosti pachatele nebo kusé informace o vzniklých případech je jen několik z mnoha důvodů, proč se odborná veřejnost nedostává k jednotnému závěru o útocích šílených střelců.

V této kapitole se pokusím o analýzu útoků šílených střelců na skutečných případech ve Spojených státech amerických, ale i v Evropě. Na těchto příkladech si ukážeme a rozebereme osobnost a motiv pachatele, plán a provedení jeho útoku a zásah bezpečnostních složek.

3. 1 Columbine (Spojené státy americké)

Ke střelbě na střední škole Columbine, která se nachází ve městě Littleton v americkém státě Colorado, došlo dne 20. dubna roku 1999. Pachateli tohoto hrůzného činu byli dva studenti této školy Eric Harris a Dylan Klebold, kteří zastřelili dvanáct svých

---

¹² ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-213-4.

spolužáků, jednoho učitele a dalších dvacet tři osob zranili z toho některé velmi vážně. Nakonec obrátili zbraně i proti sobě.

3. 1. 1 Osobnost pachatele

Eric Harris se narodil 9. dubna 1981. Jeho dětství se neslo v duchu častého stěhování, protože jeho otec pracoval u armády Spojených států jako pilot a tak se s rodinou často přesouval po různých vojenských základnách, až se nakonec usadili ve městě Littleton.

Eric zde nastoupil na základní školu, zajímal se o dění kolem sebe, navštěvoval různé zájmové kroužky a nic nenasvědčovalo tomu, že by se jeho chování mohlo v následujících měsících a letech diametrálně změnit. Na střední škole se poprvé setkal se svým budoucím „partákem“ Dylanem. V této době se u něj začaly projevovat militaristické sklony a jeho velkým snem bylo v budoucnu nastoupit k americkému námořnictvu, což se mu vzhledem k jeho problémům se zákonem a následnému užívání léku Luvox (byl mu předepsán psychology ke zvládnutí patologického chování) nepodařilo.¹³

Jejich oblíbená počítačová hra byla Doom II, kde je cílem za pomoci střelných zbraní, granátů nebo nožů usmrtit soupeře co nejbrutálnějším způsobem. Ericova náklonnost k této hře ho přiměla, aby sám vytvořil několik dalších stupňů, které s oblibou hrají hráči dodnes. Právě tato počítačová hra se spolu s filmem „Takoví normální zabijáci“ stala pro Erica s Dylanem předlohou pro vykonání masakru na Columbine High school.

Dylan Klebold se narodil dne 11. září 1981. Oba jeho rodiče měli výborné společenské postavení a patřičné vzdělání. Otec se věnoval geologii a matka byla doktorkou medicíny. Už od raného dětství se u Dylana projevovalo mimořádné nadání a talent. Na střední škole se věnoval školním divadelním hrám a zapojoval se i do kroužku zaměřeného na vytváření krátkých amatérských filmů. Dylan měl na rozdíl od Erica

---

¹³ Eric David Harris, [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z <http://www.acolumbinesite.com/eric.html>

spoustu přátel a byl oblíbený. Nebyl nijak odstrkovan nebo dokonce zesměšňován či šikanován ostatními žáky jako Eric. Měl i úspěch u děvčat.¹⁴

Eric a Dylan se stali na střední škole Columbine opravdovými přáteli. Později se mnoho odborníků pozastavovalo nad tím, co tak odlišné typy dvou mladých lidí spojovalo. Dylan byl sportovec, měl hodně přátel a věnoval se studiu. Eric nenavštěvoval žádné sportoviště, byl stranou od všeho dění a přátele by spočítal na prstech jedné ruky. Oba spojoval především zájem o zbraně a násilí spojeného s agresí a náklonnost obou chlapců ke zvláštní skupině tzv. „Trenchcoat Mafii“. Příslušnost k ní se vyznačovala nošením dlouhých černých pláštů, nošením legálně držených zbraní a opovrhováním ostatních lidí jako méně cenné rasy.

S Ericem natočili také několik filmů o nájemních zabijácích v dlouhých černých pláštích, kde ztvárnili hlavní role vykonavatelů vražd. Jeden z nejznámějších filmů s názvem „Hitman for Hire“, volně přeloženo jako „Mlátičky k pronájmu“ je dodnes volně ke zhlédnutí na internetových stránkách.¹⁵ Jejich poslední film zachycuje střelbu do připravených terčů ze všech možných zbraní (pistole, revolvery, pušky, brokovnice). To byl poslední případ střelby do „neživých“ terčů. Plán, který měli Dylan a Eric již hotov, se však soustředil výhradně na terče lidské.

3. 1. 2 Plán a průběh útoku:

Vzhledem k tomu, že oba útočníci spáchali po činu sebevraždu, lze jejich plán dovodit pouze z nalezených materiálů, které si Eric s Dylanem pečlivě vytvářeli přes rok a podrobně zapisovali do deníků.¹⁶

---

¹⁴ Dylan Klebold Biography, Mass Murderer (1981–1999) [online]. [2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/dylan-klebold-235979>

¹⁵ Hit man for hire, In: *Youtube* [online]. Publikováno 17. 4. 2014 [cit 2016-05-11]. Dostupné z http://www.youtube.com/watch?v=su_vpW3mM5w

Původně jejich hlavním nástrojem k zabití co největšího počtu studentů byly dvě jimi vyrobené propanové desetikilogramové bomby s časově nastavitelnou detonací, která měla odstartovat jejich útok. Následně po výbuchu měli přijít na řadu připravené střelné zbraně, nože a další výbušniny typu granátů a min, které by „dorazily“ přeživší.

Kromě již zmíněných bomb si oba aktéři k činu připravili 2 brokovnice s upilovanými hlavněmi, poloautomatickou TEC-DC9¹⁷, 2 pistole ráže 9mm (poloautomatické) a celkem 99 bomb. Zbraně shromažďovali rok a rovněž rok jim zabralo plánování celého činu, který měl vymazat školu Columbine ze zemského povrchu.

Dne 20. dubna 1999 v 11:10 hodin přijeli Eric a Dylan oblečení do dlouhých černých plášťů a černých kalhot na parkoviště před školu a každý měl sebou ve svém vozidle připravenou propanovou bombu. Ihned po příjezdu se odděleně vydali do školní jídelny, kde obě bomby uložili mezi stravující se studenty a poté se vrátili na parkoviště. V autech měli další dvě menší, jimi vyrobené bomby, které nastavili tak, aby explodovaly přímo ve vozidlech na parkovišti až se na místo dostaví bezpečnostní složky.

V 11:16 hodin se oba přesunuli k východnímu vchodu do školy, který byl svým umístěním pro ně ideální, neboť se nacházel 15 metrů od vchodu hlavního a od východu ze školní jídelny, kde čekaly na výbuch dvě bomby. Eric a Dylan měli tedy pod kontrolou všechny hlavní únikové cesty ze školy, aby k nim směřoval útek přeživších studentů.

Vzhledem k tomu, že k výbuchu náloží umístěných v jídelně ve stanovený čas nedošlo (počet obětí útoku by tak byl určitě ještě vyšší), tak v 11:18 hodin vytáhli z batohů své zbraně a za pokřiků „go, go, go“ (jdeme, jdeme, jdeme) začali pálit po prvních studentech u hlavního vchodu, kde si jejich střelba vyžádala 2 oběti. Následně se přesunuli k východnímu vchodu, kde se nacházela jedna z učitelek školy, které se podařilo utéci do školní knihovny, odkud začala skrze telefon vytáčet tísňovou linku, aby přivolala pomoc.

---

¹⁶ Aktuálně.cz: *Deník školáků: Bude zábava, začnu zabíjet* - [online]. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/denik-skolaku-bude-zabavazacnu-zabijet/r~i:article:194837/>

¹⁷ CHANT, Christopher. *Pěchotní zbraně: více než 250 nejlepších pěchotních zbraní světa*. Praha: Naše vojsko, 2005. ISBN 80-206-0781-1.

V 11:22 hodin se ve škole rozpoutala panika. Výstřely ze zbraní byly již dobře rozpoznatelné. V jídelně školy se nacházel učitel, který se snažil organizovat vzniklou situaci, studenty uklidnil a nasměroval jejich útěk k zadnímu vchodu budovy mimo střelbu útočníků, čímž se podařilo zachránit několik stovek studentů.

V 11:25 vstoupili Eric s Dylanem do školní budovy. Jejich první kroky mířily do jídelny, kde se naštěstí již nikdo nenacházel. Zde našli jen jejich dvě nevybuchlé propanové bomby, do kterých ze zlosti několikrát vystřelili, ale ani to je nepřimělo k explozi. Opustili proto prostor a směřovali do knihovny, kde cestou svými výstřely velmi těžce zranili učitele z jídelny.

V 11:29 hodin oba střelci vstoupili do školní knihovny, kde se v té době nacházelo 56 studentů včetně učitelky od hlavního vchodu, která pod stolem volala na tísňovou linku č. 911. Po vstupu do místnosti Dylan na studenty, kteří se schovávali pod stoly, hlasitě zakřičel „Get up !“ (vstávejte!). Jeho zvolání směřovalo především na studenty skupiny „Jocks“, kteří se v knihovně také nacházeli a se kterými měl jeho „parták“ Eric nevyřízené účty.¹⁸ V následujících několika málo minutách se odehrála hrůzostrašná scéna, kdy Eric s Dylanem chodili po knihovně a chladně stříleli po studentech ukrytých pod stoly. Z bezprostřední blízkosti, bez sebemenšího pocitu viny, přikládali své zbraně k hlavám obětí a mačkali spouště. Ihned na místě bylo usmrceno deset studentů a dvanáct velmi vážně zraněno.

V 11:36 hodin oba střelci knihovnu opustili a zbytek studentů tak utekl do bezpečí. Od této chvíle procházeli Eric s Dylanem po prázdných chodbách školy. Kupodivu už nikde neopakovali masakr, který se odehrál před pár minutami v knihovně školy a nikdo další tak již nezemřel.

Oba zabijáci se poté vrátili do školní knihovny, kde se nacházelo deset mrtvých studentů a dva těžce zranění, kteří předstírali smrt. Pro nedostatek živých terčů začali Eric

---

¹⁸ . Masakr na střední škole Columbine (TV film) CZ dabing. In: *Youtube* [online]. Publikováno 8. 8. 2012. [cit 2016-02-11]. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=hKUumpcHfXA>

a Dylan střílet z okna knihovny po policistech, kteří se již nacházeli na parkovišti před školou. Ti střelbu opětovali, ale nepodařilo se jim ani jednoho z útočníků zasáhnout.

Eric s Dylanem tak v 12:08 hodin obrátili své zbraně proti sobě a ukončili tak největší masakr na škole ve Spojených státech do té doby.

3. 1. 3 Shrnutí incidentu

Zarážející na tomto případu je, že během celého masakru ani dlouho po něm nevstoupili do školy žádní policisté i když byli již několik desítek minut na místě události. K vážně zraněnému učiteli se první jednotky, včetně záchranářů, dostali až dvě a půl hodiny od doby, co se Eric s Dylanem zastřelili v knihovně a velmi dlouhé čekání na lékařskou pomoc tak stálo učitele život. Do knihovny se speciální policejní tým dostal až více jak tři hodiny od smrti útočníků. Zpomalení postupu policistů při zásahu uvnitř školy způsobil i výbuch bomby, umístěné v Dylanově autě na parkovišti. Policisté se obávali, že jsou ve škole další schovaní útočníci a další nástražné výbušné systémy, které mohou být odpáleny.

Při vyšetřování celého incidentu policisté pracovali s obrovským množstvím materiálu, který nashromáždili Eric s Dylanem za posledních několik měsíců příprav na útok. Předmětem zkoumání se staly videonahrávky, deníky s podrobnými plány útoku na školu nebo další munice a zbraně, které nechaly před útokem doma.

V závěrečné zprávě, kterou policie po vyšetřování vydala, se uvádí, že se nepodařilo určit přesnou příčinu a důvod konání obou chlapců. Jistotu měla policie, dle získaných materiálů, jen v tom, že Eric s Dylanem plánovali svoji akci od začátku jako sebevražednou a vůbec si nepřipouštěli, že by mohli být po incidentu zadrženi bezpečnostními složkami. Policie ve Spojených státech amerických po incidentu zcela změnila postup týkající se zásahu proti ozbrojeným pachatelům v budovách. Od této doby každý řadový policista po

příjezdu na místo se musí ihned snažit eliminovat útočníka a nečekat na příjezd speciálních jednotek, jako to bylo v případě Columbine.

Celý incident lze považovat za přelomový také v tom, že ve Spojených státech amerických okamžitě spustil četné debaty o benevolentnosti držení střelných zbraní, jejich snadné dostupnosti, bezpečnosti ve školách nebo vlivu počítačových her a filmů na dospívající mládež.

3. 2 Dunblane (Skotsko)

K masakru na základní škole v osmitisícovém skotském městečku Dunblane došlo 13. března 1996, kdy třiačtyřicetiletý Thomas Hamilton zastřelil 16 dětí ve věku od pěti do šesti let, dalších 15 vážně zranil, a poté spáchal sebevraždu. Celý incident, jenž se odehrál v tělocvičně školy, trval jen několik minut, a přesto způsobil největší tragedii týkající se školství ve Velké Británii. Zarážející je fakt, že střelcem se stal muž, který se dlouhodobě věnoval práci s dětmi.

3. 2. 1 Osobnost pachatele

Thomas Hamilton se narodil dne 10. října 1952. Matka hned po porodu věděla, že se o syna nebude starat a po rozvodu s otcem dítěte se o chlapce začali starat jeho prarodiče, kteří mu byli schopni zajistit slušné zázemí. Thomas dosahoval dobrých studijních výsledků, věnoval se technickým oborům a později začal pracovat jako pomocný projektant. Ve svém okolí byl považován za klidného a přátelského muže, který neváhal ostatním pomoci. Jedinou „zvláštností“, kterou u něj lidé v jeho blízkosti pozorovali, byla přílišná ostýchavost, co se žen týče.¹⁹

---

¹⁹ KRIMI REVUE SPECIÁL (10/2014), Škola: smrtelně nebezpečné území: *Pět minut hrůzy ve městě Dunblane*. (str. 48-49) autor: Martin Skýpala

V roce 1973 začal Thomas pracovat s dětmi, stal se skautským vedoucím. I přes tvrdý až vojenský způsob vedení oddílu, byl u chlapců oblíben. Méně už tak ale u jejich rodičů, kteří s takovým stylem výchovy svých dětí nesouhlasili a na Thomase podali podnět k jeho vyloučení z oddílu a následnému vyšetření psychiatrem kvůli jeho „nadstandardnímu“ přístupu k dospívajícím chlapcům. Na základě tohoto Thomas dostal zákaz pracovat s dětmi, který ale nerespektoval a zakládal různé zájmové kroužky (např. fotbal). Vzhledem ke svým tvrdým fyzickým praktikám, však brzy ztratil přízeň všech a stal se velmi neoblíben.

V roce 1983 navíc zkrachoval jeho obchod s domácími potřebami a železářským zbožím a zvýšil se i tlak na jeho osobu, který v květnu 1989 vyústil v čirou nenávist, kterou mu jeho okolí dávalo patřičně najevo. V tuto dobu začal Thomas nejspíše poprvé uvažovat o drsném protiúderu.

3. 2. 2 Plán a průběh útoku

Thomas byl členem střeleckého klubu a majitelem dvou legálně držných pistolí Browning HP a dvou revolverů Smith&Wesson, o čemž v jeho okolí nikdo nevěděl.

Od září 1995 do února 1996 zakoupil 1700 kusů střeliva pro pistole a dalších 500 nábojů ráže 357, do jeho revolverů. Pro skryté nošení zbraní zakoupil i dvě speciální pouzdra přiléhající k tělu a od ledna 1996 se začal intenzivně věnovat zdokonalování svých střeleckých dovedností.

Dne 13. března 1996 krátce po osmé hodině ráno vyrazil Thomas, vybaven svými zbraněmi a střelivem, ve své dodávce do Dunblane.

Krátce po půl desáté dopoledne zaparkoval před budovou základní školy. Jeho první kroky směřovaly k telefonnímu vedení školy, které za pomoci štípacích kleští přerušil, aby tak znemožnil případné volání o pomoc bezpečnostním složkám. Poté se vydal ke dveřím tělocvičny, kde se v tu dobu nacházelo 28, většinou pětiletých žáků, jejich učitelka a dvě

vychovatelky. Thomas před dveřmi tělocvičny dvakrát vystřelil a oblečen do tmavé bundy, manšestrových kalhot a černou čepicí vstoupil s pistolí v ruce do prostoru tělocvičny. Ihned začal střílet po všem v jeho dohledu a zasáhl obě vychovatelky i učitelku. Jedna s vychovatelek byla na místě mrtvá, druhé vychovatelce a učitelce se i přes jejich zranění podařilo odvést několik dětí do bezpečí a schovat je za tělocvičné nářadí. Ostatní děti takové štěstí neměly a Thomas po nich nemilosrdně pátil ze svých zbraní. Následně opustil tělocvičnu a na chodbě školy postřelil několik dalších dětí. Z tělocvičny ale zaslechl nářky zraněných dětí a rychle se do ní vrátil, aby přeživší chladnokrevně „dorazil“. V tělocvičně na jeho řádění zaplatilo životem celkem 15 dětí a vychovatelka. Thomas se poté vydal na dvorek školy, kde stihl postřelit a vážně zranit další učitelku. Celý šílený masakr, který trval cca pět minut, ukončil sám Thomas přiložením zbraně do svých úst a zmáčknutím spouště. Byl na místě mrtev.

Ihned po masakru se u školy shromáždilo několik stovek rodičů. Většina z nich odvedla své děti do bezpečí jejich domovů. Šestnáct jich ale obdrželo nejhorší zprávu v jejich životě. Rodiče obětí museli navíc podstoupit formální identifikaci svých dětí v márnici v nemocnici.

3. 2. 3 Shrnutí incidentu

Vzhledem k tomu, že celý útok byl veden ve velmi malém časovém úseku, neměly bezpečnostní složky vůbec čas zasáhnout. O incidentu byly víceméně informovány až po jeho skončení.

Policie pak během vyšetřování u Thomase nenalezla žádné jeho písemné materiály, přípravy, plány útoku, ani dopis na rozloučenou, v němž by vysvětlil příčiny svého konání. Bezpečnostní složky tak v rámci závěrečné zprávy o masakru v Dunblane nepřinesly jasný motiv Hamiltonova řádění. O jeho záměru tak lze pouze spekulovat z informací o jeho životě.

Událost v Dunblane vedla ke zpřísnění zákonů týkajících se držení a distribuce střelných zbraní a střeliva ve Velké Británii. Školy v zemi reagovaly na útok zvýšením bezpečnostních opatření. Zamykatelné vstupní dveře, magnetické karty ke vstupu nebo vysoké oplocení areálů škol byly jedním z hlavních prvků minimalizace rizika výskytu podobné události. I díky těmto opatřením se na území Británie událost podobného charakteru neopakovala.

3. 3 Virguinský polytechnický institut Blacksburg (Spojené státy americké)

K nejstrašnějšímu případu šílené střelby ve Spojených státech amerických na území školského zařízení došlo dne 16. dubna 2007 na státní universitě ve Virginii, kde jihokorejský student Čo Sung-Hui popravil za užití střelných zbraní celkem 32 osob a dalších 29 zranil. Po činu na místě spáchal sebevraždu. Událost se odehrála čtyři dny před osmiletým výročím střelby v Columbine.

3. 3. 1 Osobnost pachatele

Čo Sung-Hui se narodil dne 18. ledna 1984 v Jihokorejském Soulu. Nepříznivé životní podmínky byly v roce 1992 příčinou odchodu jeho rodičů do Spojených států. Oba rodiče pracovali v čistírně oděvů, ale jejich finanční situace se ani v USA příliš nezměnila.

Čo Sung studoval bez problémů na tamní škole a později byl přijat na Virguinský polytechnický institut ke studiu anglického jazyka. Zde začaly jeho první mravnostní problémy, které se stále stupňovaly. Čo Sung začal škole vyhrožovat bombovými útoky, mluvil o sebevraždě a dokonce způsobil požár v jedné z učeben. I přes řadu těchto varovných signálů však vedení školy ani rodiče nijak nezasáhli. Zlom nastal v roce 2005, kdy si na zvláštní chování Čo Sunga stěžovali dvě jeho spolužačky i někteří učitelé. Ti byli

silně znepokojení obsahem jeho školních prací a divadelních her, které v té době psal. Hry byly plné násilí proti okolnímu světu a sám autor se netajil zaujetím pro ubližování druhým.

Na základě těchto událostí byl Čo Sung 13. prosince 2005 odeslán do psychiatrické léčebny ke zkoumání jeho osobnosti. Z léčebny byl ale zanedlouho propuštěn a jeho nenávist k okolnímu světu se začala prohlubovat.²⁰ Terčem jeho zloby byli zejména bohatí spolužáci, kteří svou „nadřazenost“ dávali ostatním patřičně najevo, jezdili do školy v luxusních vozech, nosili drahé „trendy“ oblečení a měli výraznou oblibu svého okolí. Čo Sung se se svojí nenávistí úplně uzavřel do sebe, neměl ani žádné přátele, se kterými by mohl o svých problémech hovořit.

V té době tedy začal vymýšlet plán, kterým by se pomstil těm, jenž nenávidí. Jelikož byl se svojí rodinou ve Spojených státech legálně a bylo mu již třiaadvacet let, zakoupení zbraní a střeliva nepředstavoval žádný problém a uskutečnění jeho šíleného útoku tak nic nebránilo.

3. 3. 2. Plán a průběh útoku

Ču Sung si na svůj útok legálně zakoupil 2 zbraně 9mm Glock 19 a Glock 17.²¹ Zhotovil také videonahrávku, která obsahovala jím vytvořený manifest o cca 1800 slovech a několik desítek fotografií, kdy jedenáct z nich ho zachycuje se zbraněmi v rukou.

Ču Sung se na svůj útok připravoval velmi pečlivě. Stejně, jako pachatelé z Columbiny, svůj útok od začátku plánoval jako sebevražedný, což dokazoval i připravený osmistránkový dopis na rozloučenou, kde vysvětluje svůj motiv. V dopise popisuje všechny křivdy, kterých se na něm jeho okolí dopustilo a zároveň ho obviňuje, že ho k činu dohnalo.

---

²⁰ Britské listy: *Čo Seung-hui měl psychické problémy*, ©2007 [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/33923.html>

²¹ CHANT, Christopher. *Pěchotní zbraně: více než 250 nejlepších pěchotních zbraní světa*. Praha: Naše vojsko, 2005. Str. 34 ISBN 80-206-0781-1.

Čo Sung zahájil svojí sebevražednou misi krátce po sedmé hodině ráno ve čtvrtém patře univerzitní ubytovny, na které sám bydlel spolu s dalšími osmi sty studenty. Oblečen do khaki kalhot, černého trika, zálesácké vesty a černé kšiltové čepice zastřelil dva spolubydlící přímo na pokoji. Střelbu slyšelo několik ostatních studentů, kteří alarmovali ostrahu ubytovny i policii.²²

Čo Sung se však po téhle počáteční střelbě téměř dvě hodiny ukrýval na ubytovně, aby se poté přesunul do rozsáhlého komplexu posluchárny školy Norris Hall, kde se v té době nacházely stovky studentů. Během dvouhodinové „pauzy“ stihl odeslat do americké televizní společnosti NBC připravenou videonahrávku, která obsahovala jím vytvořený manifest a fotografie.

Před desátou hodinou vstoupil Čo Sung do prostoru budovy, zajistil za sebou hlavní vstupní dveře řetězem, aby se nikdo ze studentů nemohl dostat ven a ozbrojené složky dovnitř. Ve druhém patře budovy vstoupil do jedné ze tříd a začal střílet po překvapených studentech. Dvacet z nich na místě zabil a několik dalších zranil. Poté se odebral na chodbu, kde střílel po utíkajících studentech a dalších deset se mu jich podařilo zastřelit. Když zaslechl zvuk policejních sirén, vložil si jednu ze svých zbraní do úst a zmáčkl spoušť. Policie jej našla ležet mrtvého mezi oběťmi masakru.

3. 3. 3 Shrnutí incidentu

Zprávu o střelbě obdržela policie nedlouho po první palbě na univerzitní ubytovně, kam se zanedlouho vydala. Žádné další výstřely se ale v té době již neozývaly a policie tak nabyla dojmu, že je útočník mrtev nebo utekl neznámo kam a více zde nekonala.

Na školu se po incidentu svezla vlna kritiky, jak od studentů školy, tak od jejich rodičů. Prokázalo se totiž, že z ubytovny do budovy, kde probíhala výuka studentů,

---

²² *Idnes.cz*: Studenty ve Virginii postřílel spolužák z Jižní Koreje, [online]. [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/studenty-ve-virginii-postrilel-spoluzak-z-jizni-koreje-p2r-/zahranicni.aspx?c=A070417_133216_zahranicni_miz

byla informace o střelbě, předána až za dvě hodiny od padnutí prvních výstřelů. Ve škole si studenti varovnou zprávu přečetli na svých emailových schránkách bohužel až v době, kdy Čo Sung již v budově a v jejich těsné blízkosti byl a nemohli tak včas reagovat na vzniklou situaci.

V tomto případě selhala i policie když nebyla schopna, během dvou hodin, zabránit útočnickovi aby svůj čin zopakoval v několik desítek metrů vzdálené budově od místa prvního krveprolití.

3. 4 Dílčí závěr

Ze všech v této kapitole uvedených skutečných útoků šílených střelců je zřejmé, že osobnosti pachatelů se v mnohém shodují. Obecně můžeme konstatovat, že se jedná o muže, kteří nejednají zkratkovitě, ale na svůj čin se dobře přichystají - od shánění zbraní (velmi usnadněné v zemích s liberální zbrojní politikou), přes výběr místa i okolností, za kterých k činu dojde. Ve většině případů těchto střelců je nejčastějším motivem frustrace, např. ze ztráty zaměstnání (Dunblane), pocit vyždědění a zejména na školách outsiderství a šikana (Columbine, Blacksburg). Agrese se navenek většinou nijak neprojevuje, a pokud ano, tak většinou skrytě a v daném okamžiku pak kumuluje. Je evidentní, že i když pachatelé uvedených činů procházeli, z různých důvodů, rukama psychologů, výchovných poradců i samotné policie, tak i přesto je velmi obtížné úmysl pachatelů odhalit včas tak, aby se dalo útokům zabránit.

Po každém takovém napadení i bezpečnostní složky přijímají opatření k zefektivnění svých postupů nebo je dokonce zcela mění. Policisté jsou lépe cvičeni, jak v takových situacích postupovat, jsou kvalitněji vybaveni po materiální stránce (balistické vesty, helmy, dlouhé zbraně) a procházejí simulovanými situacemi, kdy mají za úkol, co nejrychleji zneškodnit útočníka.

Ve Spojených státech amerických také bezpečnostní složky pomáhají základním a středním školám s výběrem vhodného technického zabezpečení, jako je instalace

speciálních rámců na detekci kovů, podobné těm na letištích. Nejnovější prvkem ochrany je neprůstřelná deka vyrobená ze stejného materiálu, který se používá i na výrobu neprůstřelných vest pro americké vojáky. Deky má před šílenými střelci ochránit nejen žáky, ale i učitele, kteří si ji připnou v případě útoku na záda a schoulí se pod ni.²³

---

²³ *Idnes.cz*: Malé americké školáky má před šílenými střelci ochránit neprůstřelná deka, Kristina Tůmová, ©2015 [online]. [cit. 2016-05-11]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/na-americkych-zakladnich-a-strednich-skolach-se-neustale-zvysuji-bezpecnostni-opatreni-gul-/eko-zahranicni.aspx?c=A151204_144145_eko-zahranicni_tumo

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Šílený střelec v české škole

Ačkoliv se může zdát, že se jedná o problém nám hodně vzdálený, neboť jsme se o něm dozvídali jen zprostředkovaně ze sdělovacích prostředků, kdy především ve Spojených státech amerických došlo ke střelbám ve školních budovách, není na místě nad touto problematikou mávnout rukou. Od roku 2002, kdy došlo k masakru v německém městě Erfurtu na tamní střední škole s tragickou bilancí 16 usmrčených osob, se tento problém týká již i evropských zemí, jejíž je Česká republika součástí.

4. 1 Metodologie a cíl praktické části

Pro potřeby praktické části bakalářské práce byl využit rozhovor s řediteli vybraných škol, který umožnil zaznamenat souvislosti mezi zkoumanou problematikou i vyloučit některé nejasnosti, které by mohli vzniknout pouhým položením otázek v dotazníku. Tato zvolená metoda rovněž poskytla rychlý vhled do zkoumané oblasti a pomohla autenticky odhalit názory představitelů škol a jejich potřeby. Díky osobně vedenému rozhovoru i pořízenému audiozáznamu, nebyl ztracen žádný výrok ani projev respondentů. Všechny osobně položené otázky byly protistranou plně pochopeny a žádná tak nezůstala nezodpovězená.

Cílem těchto rozhovorů bylo získat ucelený přehled, jak se k tématu šíleného střelce jednotlivé školy staví, zda jsou informovány Policií ČR či jinou bezpečnostní složkou, jak se v této krizové situaci zachovat, zda mají vyškoleného někoho z učitelů či zaměstnanců školy, který by zajistil přenos získaných informací k učitelům i studentům.

V neposlední řadě pomohli provedené rozhovory odpovědět na vyslovené otázky v úvodu bakalářské práce, včetně otázky klíčové, zda jsou české školy připraveny na případný útok šíleným střelcem, či zda toto možné ohrožení vůbec považují za reálné?

4. 2 Charakteristika vzorku chebských škol

Vzhledem k tomu, že pocházím ze západočeského města Cheb, a také proto, že toto město leží na hranici s Německem, kde se již několik případů šílené střelby ve školách stalo (Winnenden - březen 2009, Emsdetten - listopad 2006, Freising - únor 2002) byly pro potřeby bakalářské práce vybrány tři střední školy právě z tohoto města. Jedná se o Gymnázium Cheb, Střední zdravotnickou školu a vyšší odbornou školu Cheb a Integrovanou střední školu Cheb, příspěvkovou organizaci.

4. 2. 1 Gymnázium Cheb

Gymnázium Cheb (dále jen gymnázium) je pokračovatelem více jak sedmisetleté tradice gymnaziálního typu vzdělávání v tomto městě. Škola se nachází v nově vybudovaném, rozsáhlém a moderním areálu v klidové zóně v blízkosti centra. Všechny výukové budovy jsou propojeny v jeden komplex, takže studenti nemusí během výuky opustit prostor školy. Gymnázium patří k lépe vybaveným školám, nechybí zde 2 tělocvičny, velká knihovna, školní hvězdárna a skleník exotické flory. Studenti tak tento areál rádi využívají i k volnočasovým aktivitám.

Gymnázium je střední všeobecně vzdělávací škola, jejímž hlavním cílem je příprava studentů k dalšímu studiu na vysoké škole u nás i v zahraničí. Absolvovat ho je možné v osmiletém i čtyřletém studijním programu. Kapacita školy je 760 žáků a 60 pedagogických pracovníků.²⁴

Osobní zkušenost: Na gymnázium jsem se dostavil po telefonické dohodě s ředitelem školy v dopoledních hodinách. U vstupních dveří jsem byl skrze audio-systém vyzván, abych uvedl své jméno a příjmení, důvod své návštěvy a jméno pedagogického

---

²⁴ Gymnázium Cheb, příspěvková organizace, ©2007 [online]. [cit. 2016-05-02]. Dostupné z: <http://www.gymcheb.cz/view.php?cisloclanku=2008050006>

pracovníka, se kterým jsem byl domluven na schůzce. Vzhledem k tomu, že jsem byl stranou od zabudovaného kamerového systému, byl jsem pracovníkem školy vyzván, abych se posunul tak, aby byla zcela vidět moje tvář na monitoru, který pracovník sledoval uvnitř budovy. Jakmile jsem tak učinil, byl jsem vpuštěn do prostoru školy. Jiný, než tento vchod nebylo možné užít. Poté jsem už sám odešel do prvního patra, kde jsem se setkal s jejím ředitelem.

4. 2. 2 Integrovaná střední škola, příspěvková organizace Cheb

Integrovaná střední škola Cheb (dále jen ISS) byla, pro potřeby této práce, vybrána zcela záměrně a to kvůli specifickému počtu objektů na různých místech města, mezi kterými se studenti přesouvají a tomu odpovídající obtížnosti technického zabezpečení jednotlivých budov a bezpečnosti žáků.

ISS je i jednou z největších středních škol Karlovarského kraje. Ve školním roce 2015/2016 ji navštěvuje 990 žáků studujících ve 26 oborech vzdělání ukončovaných maturitní nebo závěrečnou zkouškou. Pro realizaci výchovně-vzdělávacího procesu využívá škola na území města Chebu osm budov pro teoretické i praktické vyučování. Teoretická výuka probíhá na všech těchto budovách, i když se škola snaží, aby delší část výuky jednotlivých tříd probíhala pouze na jedné z budov. I přes snahu minimalizace přecházení mezi budovami, musí některé třídy na vybrané předměty přecházet na budovu jinou, což sebou samozřejmě přináší jistá bezpečnostní rizika.²⁵

V současné době probíhá na škole modernizace a přístavba nového pavilonu Centra odborného a praktického vzdělávání s větší kapacitou výukových prostor, který zajistí vzdělávání studentů na jednom místě.

---

²⁵ Integrovaná střední škola Cheb, příspěvková organizace, [online]. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.iss-cheb.cz/o-skole/>

Osobní zkušenost: Do ISS jsem se po telefonické domluvě s jejím ředitelem dostavil v poledních hodinách do jedné z budov, kde má kanceláře vedení školy. Po krátkém pozorování vcházejících osob dovnitř a ven z budovy jsem bez problémů vstoupil do hlavních neuzamčených dveří. Žádná recepce u vchodu nebyla, neviděl jsem ani žádnou ostrahu a další neuzamčené dveře vedoucí do pater budovy mi umožnili, abych se zcela nepozorován vydal až do druhého patra, kde jsem se setkal s ředitelem.

4. 2. 3 Střední zdravotnická a vyšší odborná škola Cheb

Střední zdravotnická a vyšší odborná škola Cheb (dále jen SZVOŠ) má kapacitu 460 žáků a sídlí v čtyřpatrové budově v historické části města. Výuka studentů probíhá pouze v této budově, nemusí tak nikam přecházet. Uchazeči o studium mají na výběr z několika oborů jako je např. zdravotnický asistent, sportovní a rekondiční masér nebo ošetřovatel. Absolventi školy mohou najít uplatnění ve zdravotních nebo sociálních zařízeních, zejména v nemocnicích nebo ošetřovatelských centrech. Vizí školy je, aby se její absolventi zapojili do občanské společnosti a spoluvytvářeli svět tolerantní k odlišnostem.²⁶

Osobní zkušenost: S vedením školy jsem dopředu přesný termín návštěvy domluven neměl. Pro svoji schůzku jsem si vybral dopolední hodinu, kdy ve škole probíhá výuka. Ještě, než jsem do budovy vstoupil, pozoroval jsem několik minut osoby, které do školy chtěly vejít. Do budovy byly vpuštěny až po zazvonění na pracovníka recepce, který jim následně elektronicky „na dálku“ otevřel. Využil jsem jedné z těchto osob a dovnitř vešel s ní. Ve vestibulu jsem prošel kolem pracovníka recepce, který mě žádným způsobem nekontroloval ani po mně nepožadoval důvod mé návštěvy. Poté jsem bez problému a nikým nepozorován procházel prostory budovy, a když se mi nepodařilo najít kanceláře vedení školy, vrátil jsem se zpět do prostoru recepce a požádal ostrahu o pomoc. Pracovník

---

²⁶ Střední zdravotnická a vyšší odborná škola Cheb, [online]. [cit. 2016-05-03]. Dostupné z: <http://www.szscheb.cz/index.php>

ostrahy ani tentokrát nebyl mou přítomností nijak znepokojen a osobně mě dovedl do prvního patra, kde jsem se setkal se zástupkyní ředitele školy.

4. 3 Vyhodnocení rozhovorů

Ve výše uvedených středních školách jsem s jejich řediteli provedl tři rozhovory, jejichž součástí bylo položení 11 otevřených specifických otázek v oblasti problematiky možného napadení školy šíleným střelcem, včetně technického zabezpečení škol. Jednotlivé kompletní rozhovory jsou přílohou této práce.

Každému oslovenému byly položeny tyto otázky:

- 1. Má Vaše škola evakuační plán a pokyny v případě ohrožení (napadení) šíleným střelcem?*
- 2. Byli jste Policií ČR informováni, jak postupovat v případě napadení šíleným střelcem a jak spolupracovat s Policí ČR?*
- 3. Byly Vám Policií ČR puštěny záznamy ze zahraničí z bezpečnostních kamer, jak probíhal skutečný útok aktivního střelce v tamních školách (USA, Finsko, Německo, Norsko)?*
- 4. Zúčastnili jste se někdy modelové situace – cvičení spolu s IZS, kdy Vaše škola byla napadena šíleným střelcem?*
- 5. Provádí Vaše škola nácvik ochrany (obrany) a evakuace studentů?*
- 6. Jsou Vaši studenti informováni o tom, jak se mají sami zachovat při napadení šíleným střelcem?*
- 7. Vědí Vaši studenti o možnosti, že šíleným střelcem může být např. i student ze školy, kterou sami navštěvují? Vědí, jak takového možného potencionálního střelce rozpoznat?*
- 8. Probíráte se svými studenty, jak se mají zachovat při útoku šíleného střelce? A jak v takovém případě postupovat?*

9. *Provádíte se svými žáky nácvik ochrany (obranu) před šíleným střelcem ve Vaší třídě?*
10. *Během Vašeho vyučování uslyšíte na chodbě výstřely, hluk a křik, jaká bude Vaše okamžitá reakce a následný postup?*
11. *Domníváte se, že je Vaše škola po technické stránce zabezpečena před útokem šíleného střelce?*

Vyhodnocením jednotlivých rozhovorů a jejich porovnáním bylo zjištěno, že:

1. všechny školy mají standardní evakuační plán týkající se zejména případů mimořádných událostí jako je požár nebo únik nebezpečných látek do prostředí školy. Zástupce gymnázia se navíc domnívá, že by tento plán mohl být využit i v případě útoku šíleného střelce, čímž si ale není jist zástupce SZVOŠ, který by standardní evakuační plán neviděl jako vhodné řešení vzniklé situace.
2. Informovanost ze strany Policie České republiky není dobrá. Ani jedna ze škol neprodělala přednášku na téma šíleného střelce. Nebyly jim ani nikým doporučeny možné postupy k zamezení nebo alespoň k minimalizaci ztrát na životech v případě útoku šíleného střelce ve škole nebo školském zařízení. Zástupce gymnázia, stejně tak jako zástupce ISS, by ale možnost proškolení pedagogických pracovníků nebo studentů ze strany Policie ČR ve své škole uvítal.
3. Ani jedné ze zkoumaných škol nebyly Policií ČR zprostředkovány záběry z již spáchaných útoků ve Spojených státech amerických nebo v Evropě. Všichni shodně uvedli, že mají určité povědomí o průběhu útoků šílených střelců ve školách z médií, kde se tyto útoky často prezentují. Ředitel ISS je přesvědčen, že by tyto záběry mohli posloužit školám, dozvědět se o tomto problému více a lépe se tak na ně připravit nebo alespoň minimalizovat jeho následky.
4. Všechny školy se někdy zúčastnily cvičení s IZS. Jednalo se většinou o cvičení evakuace za přítomnosti členů hasičského záchranného sboru nebo rychlé záchranné

služby při mimořádných událostech (viz otázka č. 1). Ani jedna škola se však nezúčastnila simulované modelové situace na přítomnost a eliminaci šíleného střelce. Cvičení tohoto typu nemá žádná ze zkoumaných škol ani v dohledné době v plánu.

5. I v tomto případě se školy účastní pouze nácviku zvládání mimořádných událostí v podobě požáru a to pod dohledem Hasičského záchranného sboru a za přítomnosti metodika prevence. Tato cvičení mají za úkol zdokonalit co nejrychlejší opuštění školy do bezpečného prostoru.
6. Informovanost studentů ohledně jejich chování v případě napadení školy šíleným střelcem je prakticky nulová, neboť na školách proběhly pouze preventivní přednášky na téma bezpečnosti. Žádná z nich se ale přímo nevěnovala problematice šíleného střelce. Dle ředitele gymnázia není šílený střelec pro jeho školu hlavním bezpečnostním rizikem. Zástupce ISS by naopak rád uvítal proškolení alespoň jednoho svého pedagoga nebo občanského zaměstnance v oblasti problematiky šíleného střelce ve škole, který by poté mohl studenty proškolit na toto téma. Osobně se pouze účastnil cvičení simulovaného napadení školy teroristy určeného pro pedagogické pracovníky.
7. Všichni tři zástupci zkoumaných škol si myslí, že ano. Dle nich studenti sledují tyto události ve sdělovacích prostředcích, kde se uvádí a rozebírá osoba pachatele, popř. jeho motiv. Zástupce ISS navíc uvedl, že je o tomto dokonce přesvědčen a to na základě výskytu krátké střelné zbraně v jeho škole, která se našla u jednoho ze studentů. Dále uvedl, že si z některých problémových žáků, z určitých rizikových skupin, dovede představit potencionálního šíleného střelce. Je přesvědčen, že s narůstající bezpečnostní krizí v celé Evropě a celkové současné situaci je problematika šílených střelců ve škole blíže než si lidé v České republice uvědomují.
8. Ani jeden z dotazovaných se při svých vyučovacích hodinách problematice šíleného střelce se svými žáky nevěnuje. Žáci jsou seznámeni na začátku školního roku

pouze s bezpečnostními riziky v souladu se školním řádem. Ten však na mimořádnou událost typu šíleného střelce, nepamatuje.

9. Náviku obrany proti šílenému střelci se žádná ze škol nevěnuje.
10. Zde se jednotlivé odpovědi mírně rozcházejí. Zatímco ředitel ISS vidí jako prvotní opatření okamžité oznámení toho, co se děje na tísňovou linku, následně uzamčení třídy proti vstupu střelce, popř. vytvoření zátarasů pomocí nábytku nebo lavic tak, aby bylo znemožněno vniknutí střelce do prostoru třídy. V opačném pořadí by tyto úkony provedl zástupce ZŠVOŠ, který by se nejprve věnoval znemožnění vstupu šíleného střelce a teprve poté by celou věc oznamoval prostřednictvím tísňové linky. V případě, že by výuka probíhala zrovna v přízemí budovy a bylo to technicky možné, volil by jako prvotní řešení únikovou cestu opuštění prostoru třídy okny. Zcela odlišně vidí řešení této situace ředitel gymnázia. Ten by studenty ponechal ve třídě a šel by zjistit co se děje nebo pomáhat ostatním do prostoru školy. Při svém odchodu ze třídy by studentům nařídil, ať zamknou dveře nebo se zabarikádují. Netajil se však tím, že si není jist, zda by byl jeho postup správný.
11. Prvotním impulzem prozkoumání stavu technického zabezpečení uvedených škol byla tragédie na střední škole ve Žďáru nad Sázavou. Nejhuře je na tom ISS, která je, i dle jejího ředitele, nejhuře zabezpečenou školou v celém kraji a to vzhledem k velkému počtu výukových prostor na různých místech města a minimálnímu technickému zabezpečení všech objektů. Škola žádným způsobem neminimalizuje riziko přítomnosti nežádoucích osob, natož šíleného střelce. Situace je v současné době v řešení a zabývají se jí i bezpečnostní experti.

ZŠVOŠ rovněž není náležitě zabezpečena proti vstupu nežádoucích osob do budovy. U vstupních dveří je zvonek a ostraha (starší osoba), která je v ranních hodinách posílená o dalšího pedagogického pracovníka, otevírá dveře, není sice ideální, ale vzhledem k finančním prostředkům, které jsou na tuto oblast vyčleněny, nejlepší možná.

Oproti tomu je gymnázium jednou z nejlépe zabezpečených škol proti vstupu nežádoucích osob. Škola využívá kamerový a tzv. čipový systém, který studenti využívají jako klíč ke vstupu do budovy. I přes to je ale ředitel přesvědčen, že v případě útoku šíleného střelce nejde nijak masakru, který chce útočník provést, zabránit. Všechna možná technická opatření ale toto riziko značně minimalizují.

Všechny školy jsou ale v současné době zapojeny do projektu karlovarského kraje zajišťující finanční podporu na zdokonalení technicko-bezpečnostních prvků škol v regionu.

4. 4 Navržené metody a postupy ve vnitřních prostorách školy

Z výše uvedeného je zcela patrné, že chebské školy si zcela ještě velké riziko útoků šílených střelců v našich školách neuvědomují. Rád bych nejen těmto středním školám, které mi umožnili provést jejich obhlídku a odpověděli na několik mých otázek, ale i všem ostatním podal nějaký ucelený návod, jak v případě, že by k něčemu takovému došlo, postupovat, jak se zachovat jako pedagog, jak instruovat své studenty.

Vzhledem k tomu, že variabilita útoků šílených střelců je vysoká, není proto lehké poskytnout pedagogům universální rady, jak v této krizové situaci postupovat. Určité způsoby a bezpečnostní opatření, které upřednostňují i bezpečnostní složky (např. FBI), však existují. Jsou jimi **útěk, ukrytí a útok**, přičemž uvedené pořadí není náhodné, ale sleduje, jak bychom měli přistupovat z hlediska chronologické posloupnosti.²⁷

Ze svých osobních zkušeností z účasti na výcviku modelových situací ve školách jsem přesvědčen, že nejjistějším, v případě napadení šíleným střelcem, je pokusit se o ***útěk*** - ***uprchnout z rizikové oblasti***. Shodují se tak s řadou odborníků, kteří uvádí útěk na prvním místě v záchraně života. Tato metoda je ale samozřejmě možná pouze v případě,

---

²⁷ Fenomén tzv. šílených střelců aneb jak se zachovat v krizových situacích ,Vítězslav Řešátko©2015 [online]. [cit. 2016-05-11]. Dostupné z:<http://www.onwar.eu/2015/03/15/fenomen-tzv-silenych-strelcu-aneb-jak-se-zachovat-v-krizovych-situacich/>

že úniková cesta nevede přímo kolem útočníka.

Pokud tedy zvolíme útěk, pak je nutné, abychom dodrželi několik zásad:

- *Počítat s útočnickovou strategickou polohou (chodba, schodiště aj.), kde bude své oběti očekávat. Je si tedy třeba řádně rozmyslet (i přes časovou tíseň) kudy se dostat z místa (většinou z budovy), vědět kam nebo na jaké místo směřovat a jak toho dosáhnout.*
- *K útěku není třeba nic kromě vlastních nohou a tak je nutné nechat všechny osobní věci na místě a pro nic se nevracet. V žádném případě by se tedy nemělo jednat o „bezhlavý“ úprk, ale o promyšlenou taktiku útěku.*
- *V případě, že je útěk realizován z oblasti, kde se přímo nestřílí, je třeba bedlivě pozorovat své okolí, sledovat ostatní a v případě jejich útěku špatným směrem se je snažit navést správnou cestou do bezpečí.*
- *Pozorně poslouchat, odkud se střelba ozývá, je totiž možné, že se sami blížíme k útočnickovi a ne od něj. V omezených případech je útočníků více proto schopnost vnímat okolí pomůže najít správnou cestu do bezpečí.*
- *Počítat s tím, že při útěku narazíme na zraněné nebo dokonce mrtvé lidi, spolužáky nebo přátele. Nejdůležitější je zachránit svůj život, proto se snažte pomoci jen těm, kteří Vás výrazně nezdrží v útěku (člověku, který leží na zemi a patrně umírá či již mrtvý je, pomoci nelze). Spousta lidí kolem bude v šoku a nebudou reagovat na Vaše rady nebo Vám budou bránit v útěku, je to nelidské, ale budete je muset odstrčit.*
- *Pomocť zraněnému v chůzi nebo ukázat ostatním směr útěku.*
- *Nezdržovat se při útěku na jednom místě tak dlouho než je nezbytně nutné. Lépe řečeno zdržení = smrtelné nebezpečí.*
- *Při útěku nezapomeňte na důležitou věc. Vaše ruce. Držte je v pozici tak, aby na ně bylo vidět pokud možno ze všech stran. Počítejte s tím, že bezpečnostní složky*

mohou být již na místě a vy běžíte proti nim. Ukažte, že vy nejste tím zabijákem a že nemáte zbraň! Nedopusťte, abyste byli policií zaměněni s útočníkem.

- *Policisty, které potkáte při útěku, nezdržujte.* Můžete jim v rychlosti sdělit důležité informace o útočnickovi (pokud jste ho viděli nebo ho dokonce znáte) např. co má na sobě, kde se nachází. Splňte pokyny policistů nebo pokračujte v útěku. Dá se předpokládat, že cesta odkud policisté přišli, bude vhodná k bezpečnému opuštění prostoru.
- Když se nám podaří opustit prostor budovy (školy), neznamená to, že máme vyhráno. *Postupujte co nejdále od místa útoku.* Pachatel se může vrátit před budovu, kde si bude chtít doplnit munici v přistaveném autě. Čekat na polici např. na parkovišti před budovou není tedy úplně vhodné.

V případě, že by byl útek značně rizikový (možnost přímého střetu se střelcem) nebo nemožný je vhodné zvolit jako obranu vhodný **úkryt**. Úkryt je, hned po útěku, jedním z nejúčinnějších bezpečnostních opatření při útoku šíleného střelce ve školách. Když se k němu rozhodnete, je dobré, aby střelec neviděl, kam se schováváte nebo do jakých prostor vstupujete.

I v tomto případě se shodují s většinou odborníků a doporučuji tzv. **barikádovou situaci**, jejímž cílem je všemi možnými prostředky zneprůchodnit jednotlivé vstupy do místností, v tomto případě školních tříd, ve kterých se nacházejí žáci s jejich učiteli. A jak tedy postupovat a na co si dát pozor:

- Pro vytvoření barikád využijeme vše, co se ve školní třídě nachází.
- Důležitá je maximální součinnost mezi učitelem a jeho žáky. Učitel je ten kdo na místě mimořádné události musí dodat žákům patřičný klid, ale i odvahu k provedení potřebných úkonů zajišťujících jejich přežití.
- Žáci se řídí pokyny učitele - přesunou a natlačí vybrané kusy nábytku (např. skříně) ke vstupním dveřím a pevně je zajistí, čímž zamezíme jejich otevření do třídy.

Mohou k tomu posloužit i školní lavice **viz obrázek č.1, 2.**

Obrázek 1- barikádová situace

Foto: autor práce

Popis obrázku č. 1

Na obrázku č. 1 je vidět zhotovená barikáda ze školního nábytku konkrétně z lavic a židlí. Příprava je rychlá a nenáročná. Do spodní části je vhodné umístit těžší kusy nábytku a na ně stavět ostatní. Cílem je znemožnění průchodu šíleného střelce.

Obrázek 2 - zabránění otevření dveří

Foto: autor práce

Popis obrázku č. 2

Na obrázku č. 2 je zachycena jedna z variant znemožnění vstupu do školní třídy. Lavice je v tomto případě postavena tak aby její část přímo znemožnila použití otevíracího mechanismu vstupních dveří.

- Nutné je vybudovat kryt v rohu místnosti, ze zbylých kusů nábytku (židle, stoly nebo desky), do nebo za který se schovají. Úkryt slouží na ochranu před odraženými střelami, které mohou projít například zdmi, dveřmi nebo okny budovy. Je důležité vědět, že vytvořením barikády podstatně zvyšujeme svoje šance na přežití útoku šíleného střelce a poskytujeme ozbrojeným složkám čas na dojezd na místo události.

Ze statistik je známo, že řádění šílených střelců trvá v průměru jen několik málo minut. Střelec se tedy nebude zdržovat dveřmi, které nejdou otevřít a odvrátí svou pozornost jinam. Doporučuji proto vybudovat nejen barikády, ale také vypnout osvětlení,

pokud možno zatáhnout okenní žaluzie nebo okénko vstupních dveří (pokliže jsou jím dveře vybaveny) a zajistit absolutní ticho schovávajících se studentů. Tichá, tmavá a těžko dostupná místnost není pro útok šíleného střelce ideální.

Další metoda, která je využívána zejména ve spojených státech amerických a je založena na eliminaci útočníka při vstupu do školní třídy je **útok – přímá eliminace útočníka**.

Tato technika se využívá především v případech, kdy nelze využít barikádovou situaci a nejde zabezpečit vstupní dveře (otevírání do chodby, nedostatek nábytku, malá časová rezerva na přípravu barikády aj.).

Eliminace se účastní přímo žáci i sami učitelé. Z toho je zřejmé, že se metoda přímé eliminace týká především středních a vyšších škol, kde lze předpokládat větší fyzickou zdatnost žáků, než např. u škol základních. Vzhledem k tomu, že postup po ohlášení nebo zpozorování útoku je bezprostřední a rychlý, tak i tady platí určitá pravidla, jak šílenému střelci co nejvíce ztížit podmínky útoku:

- Základem je vytvoření „falešného žáka“ za pomoci na výšku obrácené školní lavice nebo stolu cca 2 až 3 metry od vstupních dveří tak, aby po jejich otevření byla tato atrapa ihned vidět.
- Následuje nezbytné ztlumení světel, zatažení okenních závěsů k vytvoření potřebného tmavého prostředí
- Vytvoření těsného zástupu studentů u zdi vedle vstupních dveří (pokud to stavební podmínky dovolují lze tento zástup vytvořit na obou stranách vstupních dveří).

Šílený střelec po otevření dveří a vstupu do místnosti zpozoruje připravenou atrapu a instinktivně na ní zaměří svou pozornost a to včetně vykonání přirozeného pohybu zbraní vpřed proti domnělému cíli. Toto je právě okamžik zapojení se ukrytého zástupu studentů, kteří se nejprve vrhají po zbraní, snaží se ji uchopit a spadnou s ní na zem, což jim střelec sám usnadní tím, že má zbraň připravenou ke střelbě v pohotovostní poloze a nemá ji schovanou na těle. Další studenti poté zalehávají útočníka a snaží se jej eliminovat všemi

dostupnými prostředky bez ohledu na život a jeho zdraví. Důležité je, aby dostali zbraň z dosahu pachatele a zároveň se pokusili o jeho znehybnění. K tomu jim může být nápomocen pásek od kalhot nebo popruh školní tašky. Zbraň je poté vhodné někam schovat nebo něčím překrýt, aby nebyla vidět. **V žádném případě jí studenti neberou do rukou a nikam se s ní nepřesouvají.** Mohli by být opět snadno zaměněni příjezdějící policií za útočníka.²⁸

V případě, že není proveditelná ani jedna z výše uvedených možností, pak už zbývá jediné – bojovat:

- Střelce se snažte například něčím překvapit.
- Útočte tzv. ze zálohy, protože v tomto případě to nebude žádná ostuda.
- Je-li to možné, domluvte se s ostatními na plánu, jak útočníka zneškodnit. Více lidí = větší šance na přemožení útočníka.
- Efektivní je útočnickovo povalení na zem a následné znehybnění.
- Buďte agresivní.
- Házejte po něm vším, co je po ruce. To může stačit k odvrácení jeho pozornosti, což využijte k útoku.
- Když už nic jiného nezbývá, *proste v přímé konfrontaci s útočníkem o milost nebo předstírejte smrt*. Jsou známy případy, kdy si tímto způsobem studenti zachránili život (viz Columbine).

4. 5 Navržené metody a postupy ve vnějších prostorách školy

V předchozí podkapitole jsem uvedl možný způsob řešení útoku šíleného střelce uvnitř v budově. Součástí výuky studentů je však i pobyt ve venkovních zařízeních školy, přesun do jiného výukového prostoru nebo pobyt v přírodě či v městské aglomeraci.

---

²⁸ Last Resort ACTIVE SHOOTER SURVIVAL, Measures by Alon Stivi In: *Youtube* [online]. ©2010[cit. 2016-05-11]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=r2tIeRUbRHw>

Pedagog by měl i v těchto případech umět své studenty poučit, jak se v takové situaci zachovat. Nejen pro ISS, kde je přesouvání studentů na denním pořádku, ale i školy podobného typu, nabízím vhodné řešení, jak v případě takového útoku postupovat:

- *Okamžitě se skrýt*, ihned, jak je slyšet střelba, je potřeba se skrýt za nejbližší možnou překážku, např. sloup veřejného osvětlení, auto, zeď nebo obrubník silnice, který může být dočasným krytem, než se podaří najít lepší.
- *Snížit polohu těla*, pokud není nic, za co je možné se bezpečně schovat, je výhodné lehnout si na zem. Pokud totiž není střelec na stejné úrovni svých „terčů“, je to pro ně šance, jak přežít.
- *Volné ruce*, pedagog i studenti nesmí zapomenout zasahujícím policistům ukázat své ruce, neboť v takové situaci lze těžko rozeznat, kdo je pachatel a kdo oběť.
- *Od krytu ke krytu*, je důležité nebýt v delším pohybu, než je nezbytně nutné. Při přebíhání do bezpečí, takzvaně od krytu ke krytu, vybírat skryše, které třeba nezakryjí celé tělo, ale jsou relativně blízko, protože při běhu na delší vzdálenost může být takový osoba pro střelce snadným terčem.
- *Promýšlet pohyby mimo úkryt* v případě, schování se za autem je důležité ležet za kolem nebo za prostorem, kde je umístěn motor, protože např. dveře se dají velmi lehce prostřelit skrze celé auto. V této relativně bezpečné pozici, pak lze přemýšlet o dalším postupu.
- *Nevhodný materiál k úkrytu*, je třeba zapomenout na plastové kontejnery a popelnice, kterých se ve městě nachází dostatek a jeví se jako vhodný úkryt. Zároveň reklamní cedule nebo billboardy nejsou ideální úkrytem před střelcem.²⁹

Zdali, v případě probíhajícího útoku, využijete jednu z popsaných možností a dostanete se do relativního bezpečí, je zcela nezbytné informovat bezpečnostní složky, v České republice nejlépe Policii ČR na tísňové lince č. 158, popř. mezinárodní linku 112. Telefonát by měl být stručný, jasný, srozumitelný a měl by zahrnovat (obsahovat) tyto informace a to i: *kdo volá, místo, kde k události (útku) dochází, co se děje, kolik je na*

---

²⁹ SOS 8 díl (září 2010). SOS TV-pořad. In: Youtube [online] ©2007. [cit. 10. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QNcWOfq7JfE>

místě osob, kolik je zraněných, popis pachatele, pokud byl viděn, zda a jak je ozbrojen, popř. zda jsou slyšet výstřely, exploze...

V případě, že oznamovatel nemůže mluvit (blízkost útočníka), pak je důležité nezavěšovat telefon, dokud ho k tomu nevyzve operátor.

4. 6 Dílčí závěr

Po zhodnocení osobních návštěv středních škol a rozhovorech s jejími řediteli (viz výše) můžu konstatovat, že vybrané chebské školy jsou po technické stránce na různé úrovni zabezpečení. Tím je rozdílná i výše ochrany jejich studentů a zaměstnanců před případným útokem šíleného střelce. Impulem pro ředitele ke zdokonalení nebo alespoň k zamyšlení, zda je jejich současná ochrana školy dostačující, byla tragédie ve Žďáru nad Sázavou, kdy psychicky narušená žena vnikla do školy, nožem zabila jednoho ze studentů a několik dalších zranila. Nákup a instalace nových bezpečnostních prvků však pro školy znamená velké finanční zatížení, které si většina z nich nemůže dovolit. Všechny tak uvítaly program karlovarského kraje a přihlášily se do jeho projektu zajišťujícího finanční podporu na zdokonalení technicko-bezpečnostních prvků škol v regionu.

Na tragický incident ve Žďáru nad Sázavou reagovalo i Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy v České republice (dále jen MŠMT) vydáním metodického doporučení - ***Minimální standart bezpečnosti***. Jeho cílem je podat přehled doporučených opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů v budovách škol a školských zařízení. Informace platí sice jen pro školy zřizované MŠMT, ale podpůrně jej mohou využívat i další školy zapsané ve školním rejstříku.³⁰

---

³⁰ Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy: *Minimální standart bezpečnosti*[online]. [cit. 2016-03-06]. Č . j. MSMT-1981/2015-1, Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/minimalni-standard-bezpecnosti-a-vyhlaseni-neinvesticniho>

Minimální standard řeší tři úrovně problematiky zajištění bezpečnosti:

1. *Prevenčí **předcházet** mimořádným událostem* – kontrola a přehled o pohybu cizích osob v prostoru školy, poučení pedagogů a studentů, spolupráce s IZS.
2. *Účinně a efektivně **reagovat** na mimořádnou událost* – snaha o omezení škod na životech a zdraví studentů i zaměstnanců.
3. ***Vyhodnotit** mimořádné události a přijmutí opatření* – pro vyloučení opakování události.

Mimořádnou událostí v bodě 2 je myšleno např. přítomnost neznámého nebo nebezpečného předmětu nebo látky, vniknutí nežádoucích osob do prostoru školy, útok vedený zvenčí či zevnitř apod. Minimální standard sice doporučuje školám opatření prostorová, organizačně – technická, personální a opatření v oblasti zpracování dokumentace, dokonce už i připouští útok zvenčí nebo zevnitř, nikde ale už nenajdeme přesný návod, jak mají tento případný útok (šíleného střelce) školy řešit, jak se chovat a případně postupovat.

Je pravda, že se tato událost v České republice zatím nestala, ale dle mého názoru je lepší být připraven, než později zaskočen. Myslím si, že by šílenému střelci na našich školách měla být věnována daleko větší pozornost, včetně vyhotovení nové metodické příručky pro pedagogy (školy), která by obsahovala vhodné postupy a metody, jak se v případě probíhajícího útoku zachovat a tím pomohla minimalizovat ztráty na životech do příjezdu ozbrojených složek.

Po diskuzích s řediteli škol a vyhodnocením jejich názorů a zkušeností s tímto tématem, jsem si také uvědomil, jak je důležitá spolupráce s Policií České republiky. Policie by školám mohla, například formou odborných seminářů, předat své získané zkušenosti ze cvičných modelových situací i ze spolupráce s předními americkými odborníky, kteří zasahovali proti skutečným střelcům ve školách.

Rovněž by bylo přínosné, aby na každé škole byl vyškolen alespoň jeden z pedagogů či zaměstnanců, který by dále své nabyté informace předával ostatním, včetně žáků a studentů.

Velmi příjemné zjištění ale je, že již některé české školy nacvičují taktické cvičení na téma šílený střelec (např. Gymnázium Mozartova Pardubice, Střední škola gastronomie a farmářství Jeseník). Uvědomuji si, že takováto cvičení, která jsou velmi nákladná pro školu i všechny složky IZS nemůžou proběhnout v každé škole v republice. Vhodné by ale bylo, aby se takové cvičné modelové situace uskutečnily alespoň v jedné škole v každém kraji za přítomnosti ostatních zástupců škol z regionu.

5 ZÁVĚR

Bakalářská práce v teoretické části zahrnuje základní vysvětlení pojmů jako šílený střelec, včetně jeho rozdělení podle typů, motivy střelců a vliv médií. Jsou zde také podrobně popsány a rozebrány skutečné případy útoků ve Spojených státech amerických a v Evropě, včetně následného postupu bezpečnostních složek. Výsledkem této části je ucelený pohled na osobu šíleného střelce jako takového.

Cílem práce bylo zmapovat situaci na vybraných chebských středních školách a navrhnout možné postupy a řešení nebezpečných situací v případě útoku. Toto se podařilo ve čtvrté kapitole praktické části této práce, kdy na základě rozhovorů s řediteli škol a osobní prohlídkou jejich prostor, jsem získal informace, jak na tom školy s technickým zabezpečením jsou a jaký názor na celou problematiku šíleného střelce mají jejich nejvyšší představitelé. Díky tomu mohu odpovědět na klíčovou otázku vyslovenou v úvodu své práce a to, že i když jsou vybrané školy na rozdílné úrovni technického zabezpečení a jejich ředitelé mají na celou problematiku odlišné pohledy, lze s určitostí konstatovat, že chebské školy na případný útok šíleného střelce připraveny nejsou. Dvě z nich si navíc reálné riziko ani nepřipouští.

Vzhledem k tomu, že žádná škola neví, jak se v krizové situaci napadení šíleným střelcem zachovat a zjištění, že ani žádný metodický pokyn jasně nestanovuje způsoby chování pedagogů a studentů v této situaci, popsal jsem podrobně v této kapitole také možné způsoby řešení, které mohou být školám návodem, jak se v takovém nebezpečí zachovat.

Riziko, které sebou přináší současná bezpečnostní krize ve světě i Evropě a velký vliv médií, které každodenně podrobně popisují a ukazují „zvěrstva“, které se dějí po celém světě a mohou být pro případné šílené střelce návodem a inspirací, by se nemělo opomíjet. Naopak lidé by si měli více všimnout svého okolí a nepodceňovat hrozící nebezpečí a to i v České republice, kde se žádný útok šíleného střelce ve škole zatím nestal,

ale vyloučit ho v budoucnu nelze. Je proto důležitá i snaha pedagogů o predikci potencionálního střelce z řad jejich studentů, která by mohla odvrátit tragédii.

Seznam zdrojů:

- BÖCKLER, Nils. *School shootings: international research, case studies, and concepts for prevention*. New York: Springer, c2013. ISBN 1461455251.
- ČERMÁK, Ivo. *Lidská agrese a její souvislosti*. Žďár nad Sázavou: Fakta, 1998. ISBN 80-902614-1-8.
- ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-213-4.
- CHANT, Christopher. *Pěchotní zbraně: více než 250 nejlepších pěchotních zbraní světa*. Praha: Naše vojsko, 2005. ISBN 80-206-0781-1.
- KRIMI REVUE SPECIÁL (10/2014), Škola: smrtelně nebezpečné území: Pět minut hrůzy ve městě Dunblane. (str. 48-49) autor: Martin Skýpala
- LOVASOVÁ, Lenka. *Šikana*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. ISBN 80-86991-65-2.
- MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Praha: Grada, 2009. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2310-5.
- MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0.
- PONĚŠICKÝ, Jan. *Agrese, násilí a psychologie moci v životě i v procesu psychoterapie*. 2. dopl. vyd. Praha: Triton, 2010. Psyché, sv. 64. ISBN 978-80-7387-378-3.
- ŘÍČAN, Pavel. *Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí*. Praha: Portál, 1995. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-049-9.
- SPURNÝ, Joža. *Psychologie násilí: o psychologické podstatě násilí, jeho projevech a způsobech psychologické obrany proti němu*. Praha: Eurounion, 1996. ISBN 80-85858-30-4.

Dostupné z www:

(Borderline Personality Disorder). Kamila Szabová, [online]. [cit. 2016-11-03]. Dostupné z: <http://titisek.blog.cz/1008/hranicni-porucha-osobnosti-borderline-personality-disorder>

AGRESE A NÁSILÍ VMÉDIÍCH, Vybrané teorie a výzkumy [online]. [cit. 2016-02-06]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1423/podzim2011/ZUR705/PREZENTACE_XIII..pdf
Aktuálně.cz Deník školáků: Bude zábava, začnu zabíjet - [online]. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/denik-skolaku-bude-zabavazacnu-zabijet/r~i:article:194837/>

BADOŠEK, Radim. Šílení střelci ve školách—historie, rizika, predikce útoku a bezpečnostní opatření [online]. 21. 11. 2008. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.sekuritaci.cz/sileni-strelci-ve-skolach-historie-rizika-predikce-utoku-a-bezpecnostni-opatreni/>

Britské listy: Čo Seung-hui měl psychické problémy, ©2007 [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/33923.html>

Časopis psychologie dnes, Šílení střelci ve školách, Josef Smolík Vladimír Vaďura | Datum: 2.4.2009 | Vydání: 4/2009, <http://www.portal.cz/scripts/detail.php?id=27448>

Česká televize. Nejhorší masakry na školách [online]. 23. 9. 2008.[cit. 2016-05-06].Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/exkluzivne-na-ct24/29637-nejhorsimasakry-na-skolach/>Česká televize.

Dylan Klebold Biography: *Mass Murderer* (1981–1999) [online]. [2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/dylan-klebold-235979>

Eric David Harris, [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z <http://www.acolumbinesite.com/eric.html>

Fakulta bezpečnostního inženýrství -Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava Cvičení "Aktivní střelec", [online]. [2016-03-20]. Dostupné z: <https://www.fbi.vsb.cz/cs/o-fakulte/historie-soucastnost-vize/stalo-se/strelec/>

Fenomén tzv. šílených střelců aneb jak se zachovat v krizových situacích, Vítězslav Řešátko©2015 [online]. [cit. 2016-05-11]. Dostupné z: <http://www.onwar.eu/2015/03/15/fenomen-tzv-silenych-strelcu-aneb-jak-se-zachovat-v-krizovych-situacich/>

Gymnázium Cheb, příspěvková organizace, ©2007 [online]. [cit. 2016-05-02]. Dostupné z: <http://www.gymcheb.cz/view.php?cislocclanku=2008050006>

Hit man for hire, In: *Youtube* [online]. Publikováno 17. 4. 2014 [cit 2016-05-11]. Dostupné z http://www.youtube.com/watch?v=su_vpW3mM5w

Idnes.cz: Malé americké školáky má před šílenými střelci ochránit neprůstřelná deka, Kristina Tůmová, ©2015 [online]. [cit. 2016-05-11]. Dostupné z: <http://www.idnes.cz/>

http://ekonomika.idnes.cz/na-americkych-zakladnich-a-strednich-skolach-se-neustale-zvysuji-bezpecnostni-opatreni-gul-/eko-zahranicni.aspx?c=A151204_144145_eko-zahranicni_tumo

Idnes.cz: Studenty ve Virginii postřílel spolužák z Jižní Koreje, [online]. [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/studenty-ve-virginii-postrilel-spoluzak-z-jizni-koreje-p2r-/zahranicni.aspx?c=A070417_133216_zahranicni_miz

Integrovaná střední škola Cheb, příspěvková organizace, [online]. [cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.iss-cheb.cz/o-skole/>

ITAC – Integrated Threat Assessment Centre (2007): „Lone-Wolf“ Attacks – Developing Islamist Extremist Strategy?, [online]. [cit. 2016-03-04]. dostupné z <http://http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/preventing-lone-wolf/html>

Last Resort ACTIVE SHOOTER SURVIVAL, Measures by Alon Stivi In: *Youtube* [online]. ©2010 [cit. 2016-05-11]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=r2tIeRUbRHw>

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy: *Minimální standart bezpečnosti* [online]. [cit. 2016-03-06]. Č. j. MSMT-1981/2015-1, Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/minimalni-standard-bezpecnosti-a-vyhlaseni-neinvesticniho>

Největší masakry ve školách [online]. [2016-04-20]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/tim-kretschmer-nenapadny-zak-i-sileny-strelec_109531.html#.VSZChPmsVOw

securityoutlines.cz: informační studentský portál o bezpečnosti: *Šílení střelci ve školách – historie, rizika, predikce útoku a bezpečnostní opatření*. [online] [cit. 10. 6. 2016]. Dostupné z: <http://www.securityoutlines.cz/sileni-strelci-ve-skolach-historie-rizika-predikce-utoku-a-bezpecnostni-opatreni/>

SMOLÍK, Josef. Šílení střelci: uvedení do problematiky. *Bezpečnostní teorie a SOS* 8 díl (září 2010). SOS TV-pořad. In: *Youtube* [online] ©2007. [cit. 10. 6. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QNcWOfq7JfE>

Střední zdravotnická a vyšší odborná škola Cheb, [online]. [cit. 2016-05-03]. Dostupné z: <http://www.szscheb.cz/index.php>

TN.cz. Masakr ve škole: *Žena pobodala studentky, jejich spolužáka zabila* [online]. 14. 10. 2014. [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/zpravy/cernakronika/ve-skole-ve-zdaru-se-pobodali-dva-studenti-zasahuje-policie.html>

PŘÍLOHY:

Rozhovor s ředitelem Gymnázia Cheb RNDr. Ing. Jaroslavem Kočvarou:

1. Má Vaše škola evakuační plán a pokyny v případě ohrožení (napadení) šíleným střelcem?

Máme evakuační plán pouze pro případ požáru a s ním souvisejícího ohrožení. Dle mého názoru by tento plán šel použít i v případě přítomnosti šíleného střelce.

2. Byli jste Policií ČR informováni, jak postupovat v případě napadení šíleným střelcem a jak spolupracovat s Policí ČR?

Informováni o této problematice ze strany Policie České republiky jsme nebyli. Pokud by nám nějaká přednáška na toto téma byla nabídnuta, rád ji jako ředitel školy přijmu.

3. Byly Vám Policií ČR puštěny záznamy ze zahraničí z bezpečnostních kamer, jak probíhal skutečný útok šíleného střelce v tamních školách (USA, Finsko, Německo, Norsko)?

Ne. Ze strany policie nikoliv. Samozřejmě, že jsem viděl některé záběry ve sdělovacích prostředcích a musím konstatovat, že se jedná o opravdu závažný problém.

4. Zúčastnili jste se někdy modelové situace – cvičení spolu s IZS, kdy Vaše škola byla napadena šíleným střelcem?

Nezúčastnili. Preventivní cvičení se bude konat letošní rok a to za účasti HZS a netýká se přítomnosti šíleného střelce. Tématem je unik nebezpečné látky v jedné z laboratoří, kterou později zachvátí požár. Cvičení se opakuje v pravidelných intervalech.

5. *Provádí Vaše škola nácvik ochrany (obranu) a evakuace studentů?*

Jak jsem již odpověděl. Evakuaci opakovaně trénujeme a to pod dohledem HZS, který kontroluje bezpečnost únikových cest.

6. *Jsou Vaši studenti informováni o tom, jak se mají sami zachovat při napadení šíleným střelcem?*

Říkám upřímně, že tohle ohrožení není to největší, co tady je. Myslím, že o tomto tématu byla nějaká zmínka v některé z mých hodin a při případném napadení bylo žákům doporučeno schovat se pod lavici a dbát pokynů vyučujícího. Nic víc mě teď nenapadá.

7. *Vědí Vaši studenti o možnosti, že šíleným střelcem může být např. i student ze školy, kterou sami navštěvují?*

Asi ano. Nebo spíše ano. Šílený střelec může být prakticky kdokoliv. Student, učitel, úplně cizí osoba. V dnešní době sdílení informací přes internet si myslím, že znají případy, kdy sám student spáchal takový nebo podobně drastický čin.

8. *Probíráte se svými studenty, jak se mají zachovat při útoku šíleného střelce? A jak v takovém případě postupovat?*

Ne. Útok šíleného střelce na školu v České republice nevylučuji, ale беру ho jako velmi málo pravděpodobný. Navíc si nejsem zcela jist, zda li bych jim mohl poskytnout nějaké rady, když jsem sám v tomto směru nepoučen.

9. *Provádíte se svými žáky nácvik ochrany (obranu) před šíleným střelcem ve Vaší třídě?*

Já osobně ne. Kolegové, aspoň pokud vím, také ne.

10. *Během Vašeho vyučování uslyšíte na chodbě výstřely, hluk a křik, jaká bude Vaše okamžitá reakce a následný postup?*

Žáky bych určitě nechal na místě. Možná, že já sám bych šel ven a žákům řekl, ať za mnou zabezpečí vchod. Napadá mě, že bych šel pomoci dalším studentům

ve škole, ale nevím, jestli je to ten nejlepší postup. Správně bych se měl postarat o ty svoje žáky, které zrovna v daný okamžik učím. Pokud bych tam tedy zůstal, napadá mě vytvoření nějaké překážky u vstupních dveří do třídy. Pak bych se určitě snažil informovat bezpečnostní složky o tom, co se děje a požádal o okamžitý zásah, neboť by byly ohroženy životy dětí.

11. Domníváte se, že je Vaše škola po technické stránce zabezpečena před útokem šíleného střelce?

Po události ve Žďáru, byl na naší škole zaveden tzv. čipový systém. Přemýšleli jsme o něm již dříve a tragický incident, kdy zemřel student ve škole, protože se do ní dostala neoprávněná osoba, toto bezpečnostní opatření urychlil. MŠMT po události vydalo spoustu pokynů a stanovisek, co by školy měly udělat a co bych já jako ředitel školy měl zařídit. Samozřejmě, že nařízení jsou jedna věc a finanční prostředky druhá, ale musím zde pochválit zřizovatele a náš kraj (karlovarský kraj), kdy byly vyčleněny finanční prostředky na prohloubení zabezpečovacího systému proti vniku nežádoucích osob, včetně případného šíleného střelce. Zdokonalil se čipový systém, také se modernizovaly vstupní výplně. Dalším z doporučení nebo spíše nařízení bylo zavedení ostrahy, chcete li vrátného. Na to však žádné extra finanční prostředky uděleny nebyly. Spolupracovali jsme s úřadem práce, který nám nabídl člověka na toto místo i s omezenou finanční dotací. Vrátný by měl být na svém místě po celou dobu vyučování, což je v našem případě od 7:00 hodin ráno prakticky až do 19:30 večer. Z tohoto vyplývá, že bychom potřebovali nejméně dvě takové osoby, popř. tři v případě nemoci. Lépe řečeno my dostáváme úkoly a nařízení, ale jak je máme finančně realizovat, už zajímá jen málo lidí.

Jsem přesvědčen, že proti šílenému střelci, tedy proti člověku, který se rozhodne vstoupit do školy, nic z našich opatření nepomůže nebo nezabrání. Když to bude chtít udělat, tak do školy vleze a zastřelí vrátného.

Všechny opatření určitě nějakým způsobem snižují riziko výskytu mimořádné události typu šíleného střelce. Ze školy ale nejde udělat pevnost. Víím,

že ve spojených státech amerických jsou na některých školách instalovány bezpečnostní rámy, co identifikují osoby se zbraní a je přítomna i ozbrojená ostraha. Říkám upřímně, že toho bych se dožít nechtěl, ale jestli se to bude stávat čím dál tím častěji, tak nám asi nic jiného nezbude.

Rozhovor s ředitelem Mgr. Bc. Tomášem Maškem Integrované střední školy Cheb, příspěvkové organizace:

1. Má Vaše škola evakuační plán a pokyny v případě ohrožení (napadení) šíleným střelcem?

Ne, my máme zpracovány všechny plány, které se týkají evakuace žáků a zaměstnanců v případě požáru. Jedná se o standardní program. Máme předpis, který upravuje to, jak opustit prostor a kde se shromáždit na kontrolu žáků, popřípadě k poskytnutí první pomoci ze strany záchranářů. Přímo pro případ šíleného střelce ne.

2. Byli jste Policií ČR informováni, jak postupovat v případě napadení šíleným střelcem a jak spolupracovat s Policí ČR?

Ne nebyli. Policie ČR nám nabídla akci den otevřených dveří pro naše žáky, ale že by bylo nějaké speciální školení nebo informační kanál jakým způsobem postupovat ve vztahu k situaci přítomnosti šíleného střelce to nic.

3. Byly Vám Policií ČR puštěny záznamy ze zahraničí z bezpečnostních kamer, jak probíhal skutečný útok šíleného střelce v tamních školách (USA, Finsko, Německo, Norsko)?

Ne. Ale mě osobně to zajímá. Jde především o zajištění bezpečnosti studentů nebo zaměstnanců. Obecná zodpovědnost je stanovená a čím více o tomto problému budeme vědět, tím lépe se na něj lze připravit nebo alespoň minimalizovat jeho následky.

4. *Zúčastnili jste se někdy modelové situace – cvičení spolu s IZS, kdy Vaše škola byla napadena šíleným střelcem?*

Několikrát jsme cvičně evakuovali jednu ze školních budov. Opět se ale nejednalo přímo o souvislost s problematikou šíleného střelce. Myslím si však, že některé postupy by šli provést i při této události.

5. *Provádí Vaše škola nácvik ochrany (obranu) a evakuace studentů?*

Jak jsem již uvedl, provádíme cvičné situace a evakuaci v případě požáru. Cvičení probíhá jednou za dva roky.

6. *Jsou Vaši studenti informováni o tom, jak se mají sami zachovat při napadení šíleným střelcem?*

Z naší strany ne. Nejsou. Informujeme je především o chování v případě živelných pohrom, požárů atd. Je to ale určitě zajímavý námět, a pokud budeme mít alespoň jednoho proškoleného zaměstnance na téma šílený střelec ve škole, budu jedině rád.

Já sám jsem se v roce 2012 zúčastnil v rámci bezpečnosti škol cvičení, kde se pod dohledem složek IZS simulovalo napadení školy v podobě teroristického útoku. Cvičení bylo určené pro pedagogické pracovníky. Musím říci, že pro mě osobně to bylo hodně zajímavé a naučné. Jeden celý blok se týkal celkově bezpečnosti ve školách v podobě ukázky krizového řízení ve spolupráci s IZS.

7. *Vědí Vaši studenti o možnosti, že šíleným střelcem může být např. i student ze školy, kterou sami navštěvují?*

Jsem plně přesvědčen, že ano. Myslím si, že někteří naši žáci jsou schopni říci i představit si situaci, že je střelcem některý z nich. Myslím tím šíleného střelce. Máme tady několik případů, kdy žáci přinesli do školy bodné zbraně, na což jsme přišli prostřednictvím oznámení a okamžitě tuto situaci řešili s Policií ČR. Jednou, myslím dva roky zpět, jsme měli ve škole krátkou střelnou zbraň. Nevyznám se ve zbraních, ale dle policie se jednalo o plynovou zbraň. Student, který ji do školy

přinesl se s ní dokonce chlubil svým kamarádům. Na tomto základě jsme věc s kolegy odhalili a opět plně spolupracovali s Policií ČR.

Já jsem osobně přesvědčen, že téma šíleného střelce je aktuální pro všechny a to nejen v zahraničí ale i u nás. V Evropě je bezpečnostní situace bohužel taková, že tohle téma nejde brát na lehkou váhu. Pravděpodobnost výskytu šíleného střelce v české škole je podle mě podmíněna různými vlivy. Návaznost na region, skupiny žáků, kteří školu navštěvují aj. Myslím si, že tato problematika je blíží, než jsme si všichni schopni představit. Na naší škole máme řadu žáků, které bychom si měli z rizikového pohledu popsat. Žáci mají problémy sami se sebou. Jsou zde žáci s lehkým nebo středně těžkým mentálním postižením. Žáci s kombinovanými poruchami nebo vývojovými vadami. Máme celou řadu žáků, kteří jsou sami sebe schopni dostat do situace, kdy by o něčem takovém, jako je střelba, přemýšleli. Jedinou bariérou je podle mě to, že se ke zbraní nedostanou. Ale ani to nelze vyloučit. Škola má případ, kdy se náš žák zastřelil zbraní svého otce. Od toho už nebylo daleko, aby pronesl zbraň do školy a způsobil masakr.

8. *Probíráte se svými studenty, jak se mají zachovat při útoku šíleného střelce? A jak v takovém případě postupovat?*

Ne. Konkrétně v případě šíleného střelce ne. Samozřejmě seznamujeme žáky s bezpečnostními riziky na úrovni školního řádu každý rok. Probíráme krizové situace, ale žádná z nich se nevěnuje problematice šíleného střelce.

9. *Provádíte se svými žáky nácvik ochrany (obranu) před šíleným střelcem ve Vaší třídě?*

Ne.

10. *Během Vašeho vyučování uslyšíte na chodbě výstřely, hluk a křik, jaká bude Vaše okamžitá reakce a následný postup?*

První věc je kontakt ven, že se něco takového děje. Pokud je to v danou chvíli možné volat o pomoc. Specifikace místa, kdo jsem a podezření, co se děje bych

oznámil na tísňovou linku. Určitě bych nechal studenty na místě a nevyváděl bych je ze třídy, protože je zde riziko, že střelce potkáte na chodbě. Pokud možno zabezpečit prostor, ve kterém se nacházím proti vstupu střelce zamčením dveří. Toto je možné v drtivé většině našich tříd nebo výukových prostor (dílů) naší školy. Možnost je i posunutí nábytku nebo lavic tak, aby znemožnily otevření dveří, popř. posloužily jako posílení zábran k proniknutí vystřelených projektilů. Dále netuším jak vyhodnotit celou situaci dál, pokud nedostanete zpětnou vazbu, že je po všem.

11. Domníváte se, že je Vaše škola po technické stránce zabezpečena před útokem šíleného střelce?

Absolutně ne. Upřímně odpovídám, že jsme na tom nejhůře v západočeském kraji. Celá věc je v současné době v řešení. Situace je taková, že po tragedii ve Žďáru, kde paní ubodala žáka, který se zastával napadené spolužačky, se rozhodlo o poskytnutí finančních prostředků na navýšení bezpečnosti středních škol v kraji. My jsme škola, která je obrovským oříškem pro experty v oblasti bezpečnosti. Krajským úřadem byla vyčleněna skupina, která měla zmapovat situaci na naší škole. Problém je v tom, že naše škola má celkem devět pracovišť (budov). Žáci mezi nimi přecházejí k výuce. Dále do těchto budov vstupuje další spousta osob z rekvalifikačních kurzů, strážníci aj. Z toho vyplývá, že jsme velmi složití, co se týče rozmístění a provozu, ve vazbě na možnost zabezpečit ty vstupy tak, aby se ten člověk, který tady bude chtít řídit jako šílený střelec, do některé z budov vůbec nedostal.

Plán byl takový, že mi do konce května 2016 dostaneme projekt na zabezpečení všech našich objektů. Do dnešních dnů ještě nemáme nic v ruce.

Já jsem se sám zajímal o čipový systém, kterým disponují ostatní školy a který mi přijde vhodný jako prvotní věc k zamezení vstupu nežádoucích osob do prostoru školy. Měl by však být podpořen ostrahou vchodu, což je pro nás neřešitelný

problém. Nevím, jak bych zaplatil tolik pracovních sil navíc. Když do každé budovy je třeba nejméně jeden pracovník. Opakuji, máme devět budov.

My jsme z pohledu zabezpečení vstupu neoprávněných osob do našich budov jednoduše a vysoce zranitelní. Neexistuje žádná překážka, která by zabránila vstupu cizím osobám. Zabezpečení je naprosto nevyhovující a my čekáme na doporučení expertů, jak jsem již uvedl.

Rozhovor se statutární zástupkyní ředitele Střední zdravotnické školy vyšší a odborné školy Cheb RNDr. Janou Kabelkovou:

1. Má Vaše škola evakuační plán a pokyny v případě ohrožení (napadení) šíleným střelcem?

Škola má evakuační plán, který se týká nějaké mimořádné události např. požáru nebo úniku nějaké nebezpečné látky. Zdali se tento postup dá uplatnit i na přítomnost šíleného střelce si netroufám tvrdit.

2. Byli jste Policií ČR informováni, jak postupovat v případě napadení šíleným střelcem a jak spolupracovat s Policí ČR?

Policie ČR nás žádným způsobem neinformovala, jak se v takovém případě zachovat a ani jak s ní v případě napadení spolupracovat.

3. Byly Vám Policií ČR puštěny záznamy ze zahraničí z bezpečnostních kamer, jak probíhal skutečný útok šíleného střelce v tamních školách (USA, Finsko, Německo, Norsko)?

Nebyly. Já jsem osobně viděla několik záběrů v médiích. Myslím, že se jednalo o Spojené státy americké, kde jsou útoky tohoto typu pravděpodobně nejčastější.

4. Zúčastnili jste se někdy modelové situace – cvičení spolu s IZS, kdy Vaše škola byla napadena šíleným střelcem?

Ne a ani to není v nejbližším plánu akcí, kterých se škola bude účastnit

5. *Provádí Vaše škola nácvik ochrany (obranu) a evakuace studentů?*

Ano. Pravidelně se opakují cvičení, které ve spolupráci s HZS a metodikem prevence naší školy. Má za úkol zdokonalit opuštění školy při mimořádné události. Poslední cvičení byla evakuace třídy zasažené těkavou látkou.

6. *Jsou Vaši studenti informováni o tom, jak se mají sami zachovat při napadení šíleným střelcem?*

Policie ČR měla na naší škole několik přednášek pro studenty týkající se bezpečnosti, návykových látek nebo obecné kriminality. Žádná se netýkala přítomnosti šíleného střelce ve škole. Odpověď je tedy ne.

7. *Vědí Vaši studenti o možnosti, že šíleným střelcem může být např. i student ze školy, kterou sami navštěvují?*

Myslím, že ano. Ve sdělovacích prostředcích se dozvídají o střelbách ve školách. Pachatelé mohou být současní nebo minulé studenti škol.

8. *Probíráte se svými studenty, jak se mají zachovat při útoku šíleného střelce? A jak v takovém případě postupovat?*

Ne. Neprobíráme.

9. *Provádíte se svými žáky nácvik ochrany (obranu) před šíleným střelcem ve Vaší třídě?*

V mých vyučovacích hodinách jsme takové úkony neprováděli. Myslím, že ani kolegové se tím nezabývali.

10. *Během Vašeho vyučování uslyšíte na chodbě výstřely, hluk a křik, jaká bude Vaše okamžitá reakce a následný postup?*

Myslím, že prvotním řešením by bylo znemožnit vstup do třídy. Zamknout dveře nebo před ně postavit skříň nebo lavice tak, aby nešly otevřít. V případě, že by výuka probíhala v přízemí školy, připadalo by v úvahu i opuštění třídy oknem.

11. Domníváte se, že je Vaše škola po technické stránce zabezpečena před útokem šíleného střelce?

Myslím, že ne. Po tragické události ve Žďáru, kde zemřel student po napadení nožem psychicky narušenou ženou, se na naší škole zavedla recepce u vchodu. Její pracovník má za úkol kontrolovat osoby, které vcházejí do budovy. Po zazvonění Vám ostraha (paní v důchodovém věku) otevře dveře a můžete vstoupit. Myslím však, že by nebylo v její moci zabránit nějakému útoku. Při ranním příchodu žáků do školy posiluje recepci další osoba, vyčleněná z pedagogického sboru, která také dohlíží na vstup jednotlivých osob.